

Vysoká škola evropských a regionálních studií, Z. Ú.,
České Budějovice

Bakalářská práce

SEKTY A DESTRUKTIVNÍ HNUTÍ V ČR

Autor práce: Oldřich Kramar, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Ing. Vladimír Kepřt, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Oldřich Kramar, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Přejbram

Název bakalářské práce: Sekty a destruktivní hnutí v ČR

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Sects and Destructive Movements in the Czech Republic

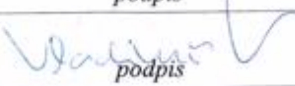
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Ing. Vladimír Keprt, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): říjen 2023

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat problematiku sekt a extrémistických hnutí na území České republiky a také posoudit jejich míru nebezpečnosti. Vedlejším cílem je dále zjistit, jaké komunikační nástroje využívá PČR k informování a vzdělávání občanů ČR v souvislosti s těmito tématy.

Student: Oldřich Kramar, DiS.	26.3.24 datum	 podpis
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Keprt, Ph.D.	25.3.24 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	27.3.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	2.4.2024 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	2.4.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu Ing. Vladimíru Keprtovi, PhD. za pomoc při vedení bakalářské práce. Mé poděkování patří též por. Bc. Zuzaně Slabé a por. Bc. Leoně Špičanové za spolupráci při získávání údajů pro výzkumnou část práce.

ABSTRAKT

Citace práce: KRAMAR, O. *Sekty a destruktivní hnutí v ČR: bakalářská práce*, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2024. s. 68 Vedoucí bakalářské práce Ing. Vladimír Kepř, Ph.D.

Klíčová slova: Sekta, destruktivní hnutí, extremismus, manipulace, prevence, historie

Tato bakalářská práce se zabývá vymezením základních pojmů a jejich definici prostřednictvím odborné literatury včetně vymezení základních pojmů s přehledem nejznámějších uskupení sekt a extremistických hnutí na území ČR. Přiblíží také vývoj od historie až po současnost také s moderními trendy v oblasti rekrutování nových členů.

Empirická část je zaměřena formou strukturovaného rozhovoru na zodpovězení především hlavních otázek týkajících se prevence PČR. Tato část si klade za cíl zodpovědět otázky zda PČR informuje a vzdělává občany ČR v problematice sekt a destruktivních hnutí nacházejících se na našem území a případně které komunikační nástroje jsou k této osvětě využívány.

ABSTRACT

Kramar, O. *Sects and Destructive Movements in the Czech Republic* The College of European and Regional Studies, 2022. 68 pp. Supervisor: Ing. Vladimír Keprt, Ph.D.

Key words: Sect, destructive movement, extremism, manipulation, prevention, history

This bachelor's thesis deals with the definition of basic terms and their definition through professional literature, including the definition of basic terms with an overview of the most common groupings of sects and extremist movements in the Czech Republic. It will also approach the development from history to the present, including modern trends in the field of recruiting new members.

The empirical part is focused in the form of a structured interview on answering the main questions related to the prevention of the Police of the Czech Republic. This part aims to answer the questions whether the police of the Czech Republic informs and educates Czech citizens about the issue of sects and destructive movements located in our territory and, if applicable, which communication tools are used for this education.

OBSAH

ÚVOD	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	11
2 SEKTA	12
2.1 Vysvětlení pojmu „sekta“	12
2.2 Historie sekt	14
2.3 Znaký a typy sekt.....	15
2.3.1 Znaký.....	15
2.3.2 Typy sekt	17
2.4 Vedení a autority	18
2.5 Metody získávání nových členů	20
2.6 Manipulace se členy sekty	21
2.7 Cílové skupiny	22
2.8 Prevence.....	23
2.9 Sekty na našem území	25
2.9.1 Svědkové Jehovovi.....	25
2.9.2 Mormoni – Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů	27
2.9.3 Scientologie	28
2.9.4 Hare Krišna	30
3 Destruktivní hnutí.....	32
3.1 Vysvětlení pojmu „extremismus“	32
3.2 Klasifikace extremismu	33
3.3 Historie extremismu	34
3.4 Pravicový versus levicový extremismus.....	36
3.5 Přehled extremistických hnutí v České republice.....	38
3.6 Hnutí skinheads	38
3.7 Anarchismus	40
3.8 Antifašistická akce – ANTIFA	41
3.9 Boj proti extremismu a jeho koncepce	43
4 Výzkum – Strukturovaný rozhovor.....	45
4.1 Metody výzkumu	45
4.2 Přepis rozhovoru 1	46
4.3 Přepis rozhovoru 2.....	51
4.3.1 Srovnání rozhovorů	56

ZÁVĚR.....	58
LITERATURA.....	59
INTERNETOVÉ ZDROJE	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	62
SEZNAM OBRÁZKŮ	62

ÚVOD

„Neupisovat se žádné filozofické škole, žádnou vyslovitelnou pravdu nepovažovat za výlučnou a jedinou, být pánem svých myšlenek, učit se účinně ze všeho minulého, naslouchat současníkům, být otevřen všem možnostem.“¹

Ve své bakalářské práci se budu věnovat sektám a destruktivním hnutím na území České republiky. Destruktivní kult nebo také hnutí je skupina, společnost, organizace či církev, která se označuje za škodlivou, zločinnou organizaci. Zpravidla bývá autoritářská, uzavřená a nesnášenlivá ke svému okolí. Toto téma jsem si vybral hlavně proto, že je dle mého názoru přehlíženo a myslím si, že by se mu mělo věnovat více pozornosti, aby se tato problematika dostala do povědomí nejen širší veřejnosti, ale i policistů, kteří s touto problematikou nepřicházejí při výkonu služby příliš často do kontaktu. Tuto skutečnost mohu potvrdit sám, ze své praxe.

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat problematiku sekt a extrémistických hnutí na území České republiky a také posoudit jejich míru nebezpečnosti. Vedlejším cílem je dále zjistit, jaké komunikační nástroje využívá PČR k informování a vzdělávání občanů ČR v souvislosti s těmito tématy.

Také jak uvádí ve své knize Cowan et al., většina lidí má o nových náboženských hnutích jen velmi málo informací, které jsou přesné. Pouze malý počet lidí se setkal s někým, kdo se připojil k nějakému hnutí, které je známo jako „sekta“, většina z nás čerpá nejvíce informací, které se týkají tohoto tématu především z médií.²

Dle Enrotha jsou dnes lidé duchovně hladoví. Současná západní společnost je téměř zesvětštělá. I křesťanská církev v mnoha případech ztratila ze zřetele pokrm a nápoj Božího slova. V důsledku toho mnozí zůstávají „nenasyceni“, touží po potravě, nevědí, kde ji nalézt a zde přicházejí na scénu sekty a nová náboženství a mnozí mladí lidé rádi zkoušejí uspokojit tyto své potřeby v nových náboženských skupinách.³

¹ HASSAN, Steven. *Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1994. s.11 ISBN 80-85880-03-2.

² COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3163-6.

³ *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

Také problematika extremismu je, jak uvádí ve své prezentaci Kasal, velmi obsáhlá a složitá. Jedná se o sociální jev, jehož složitost je dána společenským charakterem a také nalezením „dělicí čáry“ mezi tzv. chováním normálním a jednáním, které označujeme jako extrémistické.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je identifikovat problematiku sekt a extrémistických hnutí na území České republiky a také posoudit jejich míru nebezpečnosti. Vedlejším cílem je dále zjistit, jaké komunikační nástroje využívá PČR k informování a vzdělávání občanů ČR v souvislosti s těmito tématy.

Teoretická část bakalářské práce bude zaměřena na vymezení základních pojmů a jejich definici, prostřednictvím dostupné odborné literatury. Dále se bude zabývat přehledem nejznámějších uskupení sekt a extremistických hnutí, působících na území ČR, jejich vývojem od historie až po současnost a moderními trendy v oblasti rekrutování nových členů.

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na zjištění toho, jakým způsobem komunikuje PČR o problematice s občany ČR, jaké konkrétní komunikační nástroje využívá a jaké další projekty PČR v souvislosti s osvětou týkající se problematiky sekt a extremistických hnutí na území ČR zaštiťuje.

Ke sběru dat v praktické části budou využity metody strukturovaného rozhovoru s pracovníkem prevence a také analýza online komunikace PČR na oficiálních webových stránkách a sociálních sítích (Facebook, Instagram, YouTube, ...).

Praktická část bakalářské práce si klade za cíl odpovědět na následující výzkumné otázky: Informuje a vzdělává PČR občany ČR v problematice sekt a extremistických hnutí nacházejících se na území ČR? Které komunikační nástroje k tomu PČR využívá?

2 SEKTA

2.1 Vysvětlení pojmu „sekta“

„...nová náboženská hnutí jsou velmi důležitými ukazateli vypjatých změn v kultuře společnosti“.⁴

Samotné slovo sekta pochází pravděpodobně z latinského slova *secta*, jenž znamená něco odseknutého či odříznutého. Avšak původní význam tohoto slova mohl souviset s latinským slovem *sequor*, což v překladu znamená následovat, a to hlavně ve smyslu skupiny následující nějakého učitele či učení.⁵

Vytvořit definici pro pojem sekta ztěžuje skutečnost, že většina dnešních velkých náboženských skupin také začínala jako sekty.⁶

Slovem „sekta“ se v současnosti označuje spíše skupina, která má alespoň některé sektářské charakteristiky. Sekta, jak je chápána dnes, celkem přesně označuje to, čemu na „Západě“ říká kult. Jedná se o organizaci, která porušuje práva svých členů, nutí je k tomu, aby ve skupině setrvali, poškozují je protiprávními metodami nemorální psychické manipulace. Ovšem ne všechny skupiny, které jsou běžně považovány za kult, je možné označit za zhoubné je proto, že reprezentují nezvyklé náboženské názory.⁷

⁴ COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013. s.9 ISBN 978-80-247-3163-6.

⁵ MAJOVÁ, N.: Problémy sekt, náboženské sekty. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. 2007 s.10-11

⁶ PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Linka důvěry. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. ISBN 80-7106-233-2.

⁷ ŠEJHAROVÁ, M.: Působení sekt v ČR. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. 2008

Nejasný význam slova „sekta“ vyplývá z faktu, že sekta není vymezena ani z hlediska právního, sociologického, kriminologického i psychologického. Z počátku slovo „sekta“ označovalo buď skupinku, která se odštěpila od celku, který byl původní, nebo žáky mistra, který byl prohlášený za kacíře.⁸

Bley et al. v Malém slovníku sekt uvádí, že pojem sekta je poměrně nepřesný a je málo selektivní. Sektou je míněno odštěpení od větší náboženské společnosti, společenství víry a většinou jde o negativní označení nějaké zvláštní náboženské skupiny, která se věroučně a sociálně oddělila od nějaké větší skupiny a zpravidla naráží na malé přijetí veřejnosti.⁹

Ve svém psychologickém slovníku Hartl, P. et al. sektu definují takto: jedná se o společenskou skupinu spojenou náboženskou nebo filozofickou vírou v určitou ideu, která je často radikálního charakteru, odlišného od učení či oficiálního náboženství. Členové vedou obvykle pospolité život a jsou spojeni vědomím určité výlučnosti.¹⁰

U náboženských organizací lze zhruba rozlišovat mezi církvemi a sektami. Do církve se člověk narodí. Církev bývá univerzalistická a patřívá k ní značná část obyvatelstva dané země. Oproti tomu sekty jsou skupiny s normami, které se projevují určitými zvláštními nároky. Do sekty se člověk nerodí, nýbrž stává se jejím členem z vlastního rozhodnutí. Sekty dále často dbají na své jasné ohraničení vůči ostatní společnosti. Na členy sekty se často kladou vysoké etické požadavky. Sekty bývají nezřídka přinejmenším v počátečním období své existence vedeny charizmatickými osobnostmi.¹¹

Ve své publikaci použil Pokorný V. et al., vysvětlení pojmu sekta definici ze Sociologického slovníku. Ten označuje sektu jako náboženské společnosti, které se více či méně výrazně odlišují učením, organizací i náboženskou praxí od svého původního mateřského náboženství nebo církve. Dále zde Pokorný et al. uvádí, že pojem sekta je přijímán spíše negativně.¹²

⁸ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-774-7.

⁹ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-246-3.

¹⁰ HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0873-0.

¹¹ COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013. s.9 ISBN 978-80-247-3163-6.

¹² POKORNÝ, Vratislav; TELCOVÁ, Jana a TOMKO, Anton. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. S.284 ISBN 80-86568-02-4.

Z jednotlivých definic vyplývá, že se jedná o určitou skupinu lidí, která se nějakým způsobem odlišuje od ostatní společnosti a do jisté míry je uzavřená a izolovaná a většinou si tvoří svůj svět.¹³

2.2 Historie sekt

Sekty jsou sociálním a náboženským fenoménem již asi dvě tisíciletí. Někdy sestávali pouze z několika málo členů (omfalopsisté), jindy připomínali frašku (uctívači cibule čili anděla Cyklámena), plnily také úlohu filozofickou (platonici, peripatetici, jansenisté), či politickou (bavorští vizionáři, Zlatý úsvit).¹⁴

Z historického hlediska jsou sekty především náboženskými skupinami, jenž se staví proti dominujícímu myšlení a oddělují se od původní církve, přičemž tento prvek je společný všem směrům. Jako příklad lze uvést esénské, kteří představovali komunitu, jenž se vzeprěla sadujecům a farizejům. Právě z této menšinové skupiny měl vzejít Kristus. Dalším příkladem je sekta hašašínů jenž vznikla z ezoterického směru Islámu Sufismu. Tato skupina soustředěna kolem Hasana ibn al – Sabbáha známého jako „Starce z hor“ vytvořila dokonce státní útvar ve Svaté zemi, jenž zanikl ve 13. století pod nájezdy mongolů, avšak její imámové se střídali a do dnešních dob pod názvem Aga chán.

Obecně lze říci, že k velkému nárůstu sekt dochází v období středověku jako opozice vůči oficiální církvi. Někdy tyto sekty nabývaly podoby spiritualistického nebo charismatického hnutí či dokonce bratrstev, která složila slib chudoby (valdenští atd.). Mnohdy tyto sekty sehráli důležitou politickou roli (kataři v jižní Francii, proti nimž byla vedena křížová výprava). Některé ze sekt byli organizovány do poměrně militantních hnutí (joachmité, či u protestantů mennonité či anababisté). Další nárůst v počtu sekt nastal při objevení Nového světa a následném vzestupu a rozkvětu Spojených států amerických (darbysté, metodisté, Svědkové Jehovovi).¹⁵

¹³ ŠEJHAROVÁ, M.: Působení sekt v ČR. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. 2008

¹⁴ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. S.19 ISBN 80-7184-774-7.

¹⁵ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-774-7.

2.3 Znaky a typy sekt

2.3.1 Znaky

Jak uvádí Enroth et al., ať už patříte mezi teology, sociology, filozofy nebo jen čtenáře novin, když uslyšíte slovo „sekta“, vybaví se vám určité rozpoznávací znaky. Ve všech sektách jsou k nalezení některé z nich, nicméně ne všechny sekty se těmito všemi uvedenými **znaky** vyznačují.¹⁶

V Průvodci sektami a novými náboženstvími uvádí Enroth et al. těchto 9 rysů:

1. **Autoritářský** – panovačné vedení je rozhodující ve všech sektářských organizacích. V každé takové sektě je živý vůdce, který je obdařen osobním kouzlem, takový člověk je centrem dané skupiny a vyžaduje od ostatních členů naprostou oddanost a věrnost. Má také autoritu nad učením i praxí a členové organizace přijímají jeho výklady „pravdy“ bez jakéhokoliv zpochybňování. Též chápání vlastní identity u členů skupiny i jejich celoživotní cíle jsou nově definovány a mají smysl pouze ve spojení s vůdcem.
2. **Opoziční** – Ellwood in Enroth et al. (1995) hovoří o tzv. „opozičním postavení, stylu a podstatě“ nových sektářských hnutí. Dále Enroth et al. uvádí, že co se týče jejich vyznání, praxe a hodnoty, jsou v protikladném postavení k vyznání, praxi a hodnotám kultury, která převládá. Velmi často se staví do role soupeře hlavních společenských institucí. Z těchto institucí je opozičním postojem těchto hnutí nejvíce postižena rodina. Rodiče dětí, které se zapletly s extrémistickými hnutími a zažili tak na vlastní kůži bolestivé oddálení a oddělení totiž patří mezi nejotevřenější kritiky nových náboženských hnutí.
3. **Výlučný** – s opozičním charakterem sekt souvisí také jejich elitářství a výlučnost. Daná skupina je ta jediná, která má „pravdu“. Také proto člověk opuštěním této skupiny ohrožuje své spasení. Tato nová „pravda“ je obvykle založena na novém zjevení daném proroku, který je zakladatelem a vedoucím skupiny (tamtéž).

¹⁶ *Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy.* Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

4. **Zákonický** - tyto přísně strukturované autokratické skupiny fungují v zákonickém rámci, který řídí nejen duchovní záležitosti, ale i drobnosti každodenního života. Praktiky a postupy, které zavádí vedení, ovládají konkrétní stránky života členů sekty. Někdy se tato omezení uplatňují i vůči návštěvníkům zvenčí. V sektách také není nic neobvyklého, když je diktován styl v oblékání, délka vlasů a druh povolených ozdob, pokud je nějaké zdobení vůbec povoleno.
5. **Subjektivní** – sektářská hnutí kladou velký důraz na zkušenost, pocity a emoce. Toto platí hlavně o psychoterapeutických skupin New Age a o skupinách, které kladou důraz na sebezdokonalení.
6. **Pocit pronásledování** – Enroth et al. uvádí, že vědomí pronásledování je jedním z charakteristických znaků opravdu všech nových náboženských hnutí. V jejich literatuře, veřejných prohlášeních a interních školeních jsou témata, která vyjadřují, že hlavní křesťanský proud, tisk, rodiče nebo vláda si je tak či onak vybrali za terč pronásledování.¹⁷
7. **Důraz na sankce** – sekty požadují přizpůsobení se zavedeným praktikám a věrouce. Proti členům, kteří se vzpouzejí jsou pohotově uplatněny sankce. Ten člen, který neprojevuje patřičnou oddanost, má příliš mnoho otázek, neřídí se danými pravidly nebo se otevřeně bouří, je potrestán, formálně vyloučen nebo je požádán, aby skupinu opustil. Aby se zajistila poddanost členů, používají se různé ovládací mechanismy. Sekty, které jsou extrémnější pravidelně manipulují svými členy strachem, zastrasováním a obviňováním. Často vštěpují členům strach, že pokud skupinu opustí, stane se něco jejich rodině a přátelům. Ti, kteří jsou nejvíce „vzpurní“ se někdy musí podrobit emocionálnímu veřejnému vyznání a pokoření, včetně tělesných „výtek“, mezi další prostředky používanými k dosažení nadvlády je podepisování smluv a přísahy věrnosti.
8. **Esoterický** – náboženství, které je sektářské, je plné tajnůstkářství a utajování.
9. **Protikněžský** – sekty jsou obvykle složeny z laiků. Na rozdíl od tradičních skupin nemají placené duchovenstvo ani profesionální náboženské funkcionáře. Tím ovšem není řečeno, že sekty nemají duchovní hierarchie nebo tituly používané k označení určitých úloh.¹⁸

¹⁷ *Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy.* Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

¹⁸ *Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy.* Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

2.3.2 Typy sekt

Abgrall J. M. ve své knize popisuje 3 velké typy sekt:

1. **Sekty inspirované židovsko – křesťanskou tradicí** – tyto se dovolávají Bible (patří mezi ně např. jehovisté, mormoni, Světová církev Boží atd.).
2. **Sekty s orientální inspirací** – ty se opírají o více či méně věrné interpretace islámu, buddhismu nebo hinduismu. Praktiky těchto sekt se soustřeďují na vyhledávání mystické extáze, která je organizovaná kolem mistra, který je držitelem nejvyššího vědění.
3. **Sekty s gnostickou inspirací** – ty odvozují svůj původ od vyznání a praktik Orientu a západního světa. Tyto sekty žijí z ezoterizmu, alchymie, astrologie a nejnověji i z mýtů o mimozemšťanech atd. Nekáží zjevenou skutečnost, ale objev dosažený studiem a vynakládaným úsilím.¹⁹

Wilson B. in Enroth et al. rozděluje sekty také do 3 kategorií ovšem jinak pojmenovaných: na ty, které se staví záporně ke světu, na ty, které jsou ke světu lhostejné a na ty, které svět zkrášlují.

1. **Sekty s negativním postojem vůči světu** – tyto sekty zdůrazňují zvrácenost systému světa a nutnost být před ním ochráněn. Mají sklony odloučit své stoupence od širší společnosti a vytvořit oddělený, komunitní životní styl (např. Hare Kršna atd.).
2. **Sekty se lhostejným přístupem ke světu** – tolerují sekulární společnost, ale zároveň povzbuzují své věřící, aby ve světě usilovali o čistší a duchovnější život, aby se snažili být ve světě, nikoli ze světa. Členové těchto slupin se stýkají především spolu navzájem, obvykle nezřizují oddělené komunitní systémy. Podílejí se na normálních „světských“ činnostech jako je zaměstnání nebo vzdělání (např. Mezinárodní cesta atd.).
3. **Sekty zkrášlující svět** – jedná se o takové skupiny, které vědomě usilují o posílení svého potěšení z účasti na životě širší společnosti. Jejich nejvyšším cílem je proměna a zlepšení sebe sama (např. Scientologická církev apod.).²⁰

¹⁹ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-774-7.

²⁰ *Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy*. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

Existuje ještě mnoho jiných dalších klasifikací popsaných v jiných publikacích. Ovšem jak uvádí Abgrall J. M., žádná není definitivní nebo uspokojivá, protože sekty dokáží v průběhu svého vývoje směřovat jednotlivé typy a vzájemně se ovlivňovat.²¹

Dle Enratha R. et al., ať už je použit jakýkoli systém klasifikace nebo vyjmenován jakýkoli seznam rysů typických pro sekty, vždy v nich budou nějaké mezery, budou v něčem nepřiměřené, budou se překrývat a někdy budou dokonce rozporuplné.²²

2.4 Vedení a autority

*„Veškerá strategie manipulace spočívá ve fundamentálním podvodu – v osobnosti a hodnotě gurua“.*²³

*„Guru je někdy popisován jako psychopat, jehož osobnostními rysy je mýtomanie, impulzivnost, amorálnost a nenapravitelnost“.*²⁴

Pojem guru vznikl ze slova sanskrtského původu, jenž znamená ctihodný. Pojem guru je označován také učitel v bráhmanském náboženství. Tato osobnost je velmi vysoko v kastovním systému, a to nad kastou vasjů (rolníci, řemeslníci a obchodníci) a kšatrijů (válečníci). Guru učí a přivádí věřící na cestu božího vědění.²⁵

Dle výše uvedeného autora takovými kritérii někteří neodpovídají, naopak jiní jsou prostě podvodníci a individua, která jsou řízena finančními nebo politickými zájmy.

²¹ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-774-7

²² *Průvodce sektami a novými náboženstvími.* Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

²³ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Praha: Karolinum, 2000. s.45 ISBN 80-7184-774-7.

²⁴ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Praha: Karolinum, 2000. s.45 ISBN 80-7184-774-7.

²⁵ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt.* Praha: Karolinum, 2000. s.45 ISBN 80-7184-774-7

Jak uvádí ve své bakalářské práci Uhlířová J., na sektách bývá již při prvních kontaktech nápadné, že v nich panuje nesvobodné myšlení a rozhodování. Rozhodování členů skupiny bývá sice označováno jako svobodné, ale okolí jejich slova často považuje za fráze a jejich chování za strojené. Příčinou této nesvobody bývá silná autorita. Slova zakladatele, guru, mesiáše jsou považovány za závazné a nezpochybnitelné a jejich nositelům jsou připisovány božské vlastnosti.²⁶

Samotný vůdce sekty či guru musí být velmi charismatická osobnost. Dále musí mít také organizátorské koncepční schopnosti a v neposlední řadě musí být také inteligentní.²⁷

S. Hassan ve své knize uvádí, že mnoho dnešních představitelů sekt bylo svého času obětmi psychické manipulace, dále že vůdcové často trpí komplexem méněcennosti a jejich povaha je asociální. Touží po blahobytu a také jej potřebují. Nejvíc jim však záleží, dle mínění autora, na pozornosti ostatních a moci nad lidmi. Velkým nebezpečím je také psychická labilita těchto osob i to, že i oni sami, věří své vlastní propagandě. Autor hovoří ze své vlastní zkušenosti, že většina z nich věří svému božskému poslání a věří, že jsou „mesiáši“ nebo jsou „osvícení“.²⁸

Dalším důležitým aspektem je rozdělení moci. Mnoho sekt je řízeno správní radou, ale její členové jsou pouhými loutkami v rukou vůdce. Většinou se jedná o pyramidový systém se všemocným vůdcem na vrcholu, pod ním se nacházejí jeho pobočníci, kteří naprosto podléhají jeho vlivu. Vůdce vládne absolutisticky.²⁹ Tudiž samotné sekty fungují jen jako nástroj, který pomáhá uspokojit patologické potřeby vůdce.³⁰

Mezi slavné vůdce sekt patří například: Charles Manson (vůdce skupiny Chrám lidu), Swami Prabhupada (vůdce skupiny Hare Krišna), Sun Myung Moon (vůdce skupiny Církev sjednocení) a Rolland Hubbard (vůdce scientologické církve)³¹

²⁶ UHLÍŘOVÁ, Jarmila. *Sekty a nová náboženská hnutí v životě člověka* Online. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. 2007. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hjnfz/>. [cit. 2024-04-01].

²⁷ MAJOVÁ, N.: *Problémy sekt, náboženské sekty*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. S.17 2007

²⁸ HASSAN, Steven. *Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1994. ISBN 80-85880-03-2.

²⁹ HASSAN, Steven. *Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1994. ISBN 80-85880-03-2.

³⁰ MOYANO, Antonio Luis. *Sekty - skrytá hrozba současnosti*. Frýdek-Místek: Alpress, 2011. S.69 ISBN 978-80-7362-882-6.

³¹ MOYANO, Antonio Luis. *Sekty - skrytá hrozba současnosti*. Frýdek-Místek: Alpress, 2011. S.69 ISBN 978-80-7362-882-6

2.5 Metody získávání nových členů

Hassan S. uvádí, že nejčastějším rysem náborové činnosti je podvod. Sekty a kulty nemají v tomto ohledu zábrany. K těmto podvodům patří vyslovené lhaní, jsou zamlčovány důležitá fakta jsou zkreslovány informace. Takzvaní verbíři popřou, že se snaží někoho získat, a pokud se jich zeptáme na informace o jejich činnosti, z větší části odpoví, že chtějí lidem sdělit něco důležitého a přimět je o tom přemýšlet. Osobám, které si vyhlédli samozřejmě neprozradí, že musí splnit náborovou kvótu. Tito „náboráři“ pracují za předpokladu, že lidé jsou příliš „neznalí“ a „neduchovní“, aby rozeznali, co je pro ně nejlepší.

Takovýto náborový pracovník chce získat o svém objektu co nejvíc informací, aby našel co nejlepší způsob, jak danou osobu do skupiny dostat. Většinou ví, jak má využít jeho slabiny a dovede získat jeho sympatie a dotyčný mu prozradí mnoho osobního a důvěrného.

O sobě a o své skupině řekne „verbíři“ co nejméně a v nejnnutnějším případě. Bezděčný kandidát na nového člena sekty má získat dojem, že získal nového přítele. Jakmile se nový člověk pozve na setkání, začne se na něj vyvíjet skrytý, ale i zjevný nátlak, aby se co nejdříve k něčemu zavázal. Tyto skupiny získávají nové členy psychickou manipulací.³²

Pokorný et al. ve své knize uvádí, že budoucí oběť je vytypována a nábor nováčků se děje mnoha způsoby. Člen sekty, který je perfektně připravený a vyškolený vyvolá v oběti zájem a důvěru. Po seznámení začne vyprávět o sektě jako o společnosti jako o podniku, který běžný. Využije toho, že osoba, která je do sekty lákána je uchválena, že v současném světě je mu nějaký člověk schopen a ochoten naslouchat.

Tamtéž je také uvedeno, že tito verbíři jsou školeni v oblasti verbální i nonverbální komunikace. Např. přímým očním kontaktem vyjadřují otevřenost a přímost a také dávají najevo své sympatie k člověku, který hovoří. Dalšími kontakty dochází k prohlubování náklonnosti. Taková oběť si vůbec není vědoma, že se jedná o masivní psychologickou manipulaci a ta bude trvat až do doby vstupu do sekty.³³

³² HASSAN, Steven. *Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1994. S.142-143 ISBN n80-85880-03-2.

³³ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. S.120-122 ISBN 80-86568-07-5.

2.6 Manipulace se členy sekty

*„Je-li kód odměn a trestů jasně sepsaný a energicky uplatňovaný, budete moci ovládat dav, jako by se jednalo o hrstku mužů“.*³⁴

Dle Hassana S. (1994, 120), každý člen kultu či sekty žije v úzkém koridoru strachu, hanby a viny. Za všechny problémy může on sám, protože tyto problémy vyplývají z jeho slabé víry, „špatných předků“, zlých duchů apod. Tato osoba se cítí stále vinná, že nevyhovuje požadovaným měřítkům. Začne věřit, že je obětí „zla“. V každé takovéto sektě je hlavním motivačním faktorem strach.

Tamtéž je uvedeno, že se vždy jedinec musí podřizovat skupině, ta je vždy první. Nejzákladnějším příkazem je poslouchat vedoucího sekty. Individualita je špatná. Vědomí skutečnosti je obráceno navenek. Člověk v sektě se naučí zapomínat na své vnitřní já, není schopen spolehlivých rozhodnutí. V tomto stavu nesamostatnosti pak tyto osoby potřebují někoho, kdo by jim řekl, co mají dělat, jak se mají chovat a co mají cítit.

Hassan (1994, 118–119) též uvádí, že k tomuto účelu vynalezli vůdcové různých sekt nápadně podobné metody. Např. přesunují členy velmi často na nová a neznámá místa, mění pracovní náplň, povyšují je nebo naopak sesazují podle svých rozmarů, a to vše jen proto, aby členy sekty udržovali v neustálém zmatku. Další metodou je přidělovat úkoly, které nejdou splnit, a tvrdit, že uspějí, pokud budou „čistí“, a nutí je, aby se veřejně přiznali, že pokud selžou, čistí nejsou.

Osoba žijící v sektě je izolovaná od okolního světa. Tato izolace jí brání v tom, aby se mohla učit a vzdělávat. Také služba pro sektu vyžaduje velké množství času a ten pak chybí na sebevzdělávání. Také je tento člověk ochuzen o různé kulturní podněty, které jsou členům často zakázány, jedná se např. o literaturu, televizi nebo rozhlas. To vede k tomu, že myšlení těchto lidí se řídí pouze určitými schémata, mizí schopnost kritického uvažování a myšlení se stává černobílé. Chování člena sekty se řídí morálkou sekty.³⁵

³⁴ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. S.105 ISBN 80-7184-774-7.

³⁵ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. 134-135 ISBN 80-86568-07-5.

Určité sekty se uchylují k metodám užívaných v totalitárních státech ke zlomení a reindoktrinaci odpůrců režimu jako je např. zbavování spánků nebo potravy, stále rozsvícené světlo, povinná práce, každodenní veřejná doznání apod. Také se někdy uchylují k úskokům. Většina sekt, které se dnes rozpínají po Evropě používá jemnější techniky manipulace. „Tvrdě“ jednají pouze s nespokojenci nebo rebely, kteří jsou v sektě silně zakořeněni.³⁶

2.7 Cílové skupiny

Blažek et. al. (2002, 136) ve své knize uvádí, že dle Helgy Lerchenmullerové, která je odbornou pracovnící v oboru sekt při stuttgartské společnosti Aktion Bildungsinformation, je typickým členem sekty osoba ve věku 30 až 50 let, která slušně vydělává, ráda se vzdělává a často má akademický titul. Je tomu tak proto, že o nemocné a neúspěšné lidi nemají sekty zpravidla zájem. Je to dáno tím, že členové sekty slouží jejímu vůdci k vytváření zisku.

Naopak sám Blažek et al. (tamtéž) uvádí, že charakterizovat typické oběti sekty nelze. Je ovšem možné charakterizovat jedince, kteří jsou více rizikový. Jsou to lidé procházející hlubokou duševní krizí nebo lidé v tzv. zlomových situacích, např. mladí lidé v období maturit, po státních zkouškách, a naopak starší lidé, kteří trpí po odchodu dětí z domova. Lidé, kteří vstupují do sekt jsou ti, kteří cítí potřebu najít jasnou, správnou a srozumitelnou cestu v komplikovaném a složitém světě, kterým jsou obklopeni a současně jim nevyhovují jejich stávající životní podmínky. Často se jedná osoby, které jsou hyperemotivní a hypersenzitivní. Jedná se o lidi, kteří mají celoživotní problém v interpersonálních vztazích.

Naopak Abgrall uvádí, že stoupenci sekt jsou verbováni mezi osobami ve věku 18 až 25 let. Starší stoupenci jsou v sektě většinou už delší dobu. Pokud hovoří o těch nejmladších, orientují se verbíři především na studenty, kteří končí střední školu nebo zahajují vysokoškolské studium. K připojení k sektě často dochází z rodinných nebo sociálních konfliktů. Teno krok je občas odpovědí na kritické situace jako je rozvod, ztráta zaměstnání nebo smutek.

³⁶ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. S.121 ISBN 80-7184-774-7.

Pro sekty je ideální cílovou populací ta, která je složena z depresivních mladých lidí nebo takových, kteří přetřali sociálně-rodinnou vazbu a u kterých pocit nepřiměřenosti ve vztahu k okolí, které je obvyklé, vede k hledání náhradního řešení.³⁷

2.8 Prevence

*„Existuje málo preventivních opatření, která mohou zabránit konvertování jedinců k sektě. Nejlepší překážkou pro tento čin jsou koneckonců silné sociální, rodinné a kulturní vazby“.*³⁸

Abgrall dále uvádí, že podobně jako toxikomanie, se též sektářství týká všech společenských vrstev a zapouští své kořeny do nejhlubšího nitra jedince. Prevence je velmi obtížná, nabízí totiž sociální realitu proti utopii a nástroje těch, kteří proti sektám bojují, jsou stále málo přizpůsobené jejich kriminální povaze.³⁹

Pojem prevence pochází z latinského slova praventus neboli předcházení. Tímto pojmem rozumíme činnost, která je zaměřena na všechny tři složky lidské osobnosti – kognitivní, behaviorální a emotivní. Touto činností se předchází vzniku nežádoucích jevů a problémových situací. Je jí také řešení problémů a situací již vzniklých. Po jejich zvládnutí se jedná o následnou pomoc a péči postiženému, která je vedena snahou o zabránění recidivy jevů a chování, které jsou nežádoucí.⁴⁰

*„Do sekty nikdo nevstupuje z rozumných důvodů. Nemá tedy vůbec význam člena sekty přesvědčovat o tom, že je hloupost, čemu věří, protože on tomu věřit chce. Pokud je možné někoho odvést, pak jedinou cestou jsou sociálně psychologické důvody. Ukázat, že i jinde jsou milí a obětaví lidé a že tento svět není tak zlý, jak to představitelé sekt stále opakují“.*⁴¹

Při prevenci, která se týká této oblasti, je nutné přihlížet k prvkům, které jsou pro tuto oblast specifické, protože duchovní otázky, jsou a měly by být, na rozdíl od psychotropních látek nebo závislosti na herních automatech, běžnou součástí našeho života⁴².

³⁷ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. S.89-90 ISBN 80-7184-774-7.

³⁸ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000.S.211 ISBN 80-7184-774-7.

³⁹ ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000.S.10 ISBN 80-7184-774-7.

⁴⁰ HRUŠKA, M.: Prevence vstupu jedince do sekt a nových náboženských skupin. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta. S.63-64 2012

⁴¹ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.S.227 ISBN 80-86568-07-5.

⁴² POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.S.45 ISBN 80-86568-07-5.

Dále je potřeba si uvědomit, že „misionáři“ mohou oslabit obranné mechanismy skoro téměř každého jedince, na první pohled nezištným a přátelským jednáním s dobrými úmysly, kdy v počátcích nejspíš nebude možné rozlišit, že se jedná o pokus manipulace a co víc i tito „misionáři“ nebudou jednat s úmyslem někoho poškodit, protože oni sami jsou v drtivé většině přesvědčeni o svém vnitřní pravdě⁴³.

Dle výše uvedeného autora je třeba mít na zřeteli, že takto postižený jedinec obvykle nevyhledá pomoc, protože jeho sebereflexivní mechanismy jsou natolik oslabené, že si neuvědomuje skutečnost, že by mohl pomoc potřebovat. O to intenzivněji cítí pocit ohrožení a potřebu řešit tuto situaci rodina a přátelé. Pokud se podaří okolí odhalit, že jedinec podléhá manipulaci, vyplácí se rychle a adekvátně reagovat, ovšem velkým problémem je právě tato adekvátní reakce ze strany blízkých (tamtéž).

Hruška, ve své práci uvádí, že na státní úrovni se náboženskému extremismu nedostává mnoho pozornosti a prevencí před sektářsky působícími organizacemi se v rámci policie České republiky nevěnuje téměř nikdo.⁴⁴

⁴³ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.S.45-46 ISBN 80-86568-07-5.

⁴⁴ HRUŠKA, M.: *Prevence vstupu jedince do sekt a nových náboženských skupin*. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta. S.63-64 2012

2.9 Sekty na našem území

V těchto kapitolách popíšete sekty, které jsou v České republice nejvíce známé.

2.9.1 Svědkové Jehovovi

Jedná se o náboženské hnutí, které je současně pátou náboženskou organizací, která působí na našem území (Ošlejšková, 2012). V České republice mají základny skoro ve všech větších i menších městech (Smrčka, 2014).

Vojtíšek uvádí, že současné celosvětové společenství svědků Jehovových má kořeny v adventistickém hnutí, které ve 30. – 40. letech 19. stol. hrálo významnou roli v životě evangelikální části křesťanů ve Spojených státech.⁴⁵

Je prokázáno, že tato organizace byla založena Charlesem Taze Russellem, který byl ovlivněn adventistickým hnutím, které založil William Miller, který věřil, že v Písmu objevil datum druhého Kristova příchodu na zem a ten stanovil na rok 1843 a později ho posunul na rok 1844. Když k tomu nedošlo, uznal, že se mýlil. Mnozí z jeho následovníků si vypracovali vlastní datovací systém. Mezi nimi byl N. H. Barbour, se kterým spolupracoval již výše zmíněný Russel.⁴⁶

Po Russelově smrti v roce 1916, se do čela dostává Joseph Franklin Rutherford. Ten zavedl přísnou organizaci a datuje začátek „Boží vlády“ na rok 1925. Jeho nástupcem se stal Náthan Homér Knorr. Dochází k založení školy pro misionáře.⁴⁷

Jak uvádí ve své práci Nikola Majová (2012), tato sekta byla založena Ch. T. Russellem (1852–1916), následoval jej Joseph Franklin Rutherford (1869–1942). Třetím velitelem Svědků Jehovových byl N. H. Knorr (1905–1977).

Velmi důležitým pojmem, který je s touto sektou spojován je „armagedon“. Je to konečná bitva, která proběhne mezi dobrem a zlem. Život členů je doprovázen absolutní poslušností a naprostou oddaností vůdcům této sekty. Svědkům Jehovovým je též znemožněno manželství, partnerství a přátelství mimo toto společenství (tamtéž).

⁴⁵ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. 2. vyd., (v Nakl. Gaudeamus 1. vyd.). Prométheus (Gaudeamus). Hradec Králové: Gaudeamus, 1999. S.74 ISBN 80-7041-099-x.

⁴⁶ *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994. S.86-87 ISBN 80-85495-29-5.

⁴⁷ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. S. 112 ISBN 80-7192-246-3.

Hlavním nástrojem se stal časopis „Strážná věž“, jedná se o čtrnáctideník a pro Svědky Jehovovi má platnost Božích příkazů.⁴⁸

Běžný život členů je určován absolutní poslušností vedení sekty. Odříznutí od organizace berou členové jako nejkřutější trest. Jedině když přihlídneme k této absolutní oddanosti můžeme pochopit, proč jsou svědkové Jehovovi na pokyn Strážné věže ochotni obětovat životy své i svých dětí.⁴⁹

Dle Smrčky (2014, s.50) je nejvyšším vedením „Vedoucí sbor Svědků Jehovových“, jakási „hlásná trouba Boží“, kdy kritika vedení na jakékoliv úrovni se rovná kritice Boha samotného.

Jak uvádí Blažek et al. (2002), jsou Svědkové Jehovovi vnímáni českou společností jako nebezpečnou životu pro své přívržence. Dále se jim nepřipisuje příliš taktu, nevtíravosti, tolerance, vlastenectví, kritického myšlení a soucitu. Také jak uvádí výše zmíněný autor, se jejich učení od tradičních křesťanských konfesí liší výkladem Bible a některými životními pravidly a zásadami. Neslaví Vánoce, Velikonoce ani jiné křesťanské svátky, neslaví ani vlastní narozeniny. Mají odmítavý postoj k transfuzi krve, dále jsou proti vojenské službě, proti používání střelných zbraní, proti účasti ve volbách a politické činnosti. Oslavují pouze svátek nisan, tzn. Čtrnáctý den židovského měsíce nisanu, který je připomínkou biblického výročí smrti Krista. Popírají nesmrtelnost duše, ale také existenci pekla což je pro mnohé přitažlivou součástí víry. Jsou též známi vyhraněným postojem ke svým „odpadlíkům“ (tamtéž).

⁴⁸ SMRČKA, M.: Náboženské sekty a hnutí v České republice. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta, S.82 2014

⁴⁹ SMRČKA, M.: Náboženské sekty a hnutí v České republice. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta, S.50 2014

2.9.2 Mormoni – Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů

*„Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů – zvaná mormoni – je přesvědčena, že její společenství víry nevzniklo odštěpením od nějaké již existující církve, ale že ji k životu povolal sám Bůh“.*⁵⁰

Milan Smrčka⁵¹ ve své diplomové práci uvádí, že podle oficiálních údajů má česká/slovenská misie Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů asi 2200 členů. Po celém světě je jich přibližně 15 000 000. V České republice existuje 13 kongregací – šest v Čechách, sedm na Moravě.

Stoupenci jsou přesvědčeni, že Bůh je z masa a krve a kdysi dávno byl také člověkem, ale díky tomu, že studoval zákony kosmu, se stal Bohem.⁵²

Vojtíšek in Ošlejšková⁵³ uvádí, že počátky mormonské víry spadají do USA, do první pol. 19. století. Právě v tomto období Američané velmi oceňovali svoji nově nabitou nezávislost, ale také pociťovali absenci jakékoliv historie a národních tradic. Bylo to též období velkých sociálních rozdílů a také doba velikého zájmu o tajemno, tajemných zjevení a období hledačů pokladů. Význam, který byl nezanedbatelný, mělo také Napoleonovo tažení do Egypta. S tím byl spojený enormní zájem o egyptský starověk.

Zakladatele je Američan Joseph Smith (1805–1844). Dne 21. září 1823 Smithe údajně navštívil anděl Moroni, který mu řekl o knize napsané na zlatých deskách, které jsou ukryté v zemi na nedaleké hoře. Spolu s těmito pláty tam byly uloženy kameny (urim a thummim), které měly usnadnit překlad těchto desek. Ty obsahovaly záznam o tom, jak Bůh jednal s původními obyvateli Ameriky. Z těchto desek vznikla Kniha Mormon. Byla vytištěna v pětitisícovém nákladu. Jakmile byly desky přeloženy, byly vráceny andělu Moronimu a proto nemáme žádný hmatatelný důkaz, že vůbec existovaly.⁵⁴

⁵⁰ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001 s.69. ISBN 80-7192-246-3.

⁵¹ SMRČKA, M.: *Náboženské sekty a hnutí v České republice*. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta, s. 522014

⁵² MAJOVÁ, N.: *Problémy sekt, náboženské sekty*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta.s.25 2007

⁵³ OŠLEJŠKOVÁ, M.: *Manipulativní techniky sekt v ČR*. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Cyrilometodějská teologická fakulta, s.36 2012

⁵⁴ *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994.s.99 ISBN 80-85495-29-5.

Joseph Smith založil Církev Kristovu 6. dubna 1830, později bylo její jméno změněno do dnešní podoby (tamtéž). Na základě této knihy vzniklo kolem Smithe první společenství.

Téměř polovina ze všech členů žije ve Spojených státech. Dochází k jejímu rychlému šíření, a to hlavně díky tzv. desátkům, což znamená deset procent z příjmů, které platí členové. Velký důraz je zde kladen na rodinu, ta je velmi důležitou součástí víry. Rozvod a potrat je naprosto nepřijatelný, cizoložství je hodnoceno stejně jako vražda. Členové církve též dodržují tradici takzvaných rodinných večerů. Tyto večery mají sloužit k tomu, aby rodiče komunikovali se svými dětmi a učili je hodnotám a správnému chování.⁵⁵

2.9.3 Scientologie

Scientologie tvrdí, že se jedná o užitou náboženskou filozofii, která zná techniky duševní péče. Ve svých četných knihách se představuje jako světová náboženská společnost, zabývající se údajně studiem lidského ducha v jeho vztahu k sobě, k vesmíru a k jinému životu. Zároveň však tvrdí, že zhruba 15 až 20% lidské populace je duševně nemocných. Scientologie se považuje za církev, která má patent na zaručení míru a lidských práv, řešení problémů ve výchově, boje proti drogám a zneužívání psychiatrie.⁵⁶

Blažek R. et al.⁵⁷ uvádí, že se odhaduje, že po celém světě je v této sektě 8 milionů stoupenců, z toho v České republice zhruba 10 000 členů. Scientologie má dodnes cca 700 center v 65 zemích.

Zakladatelem scientologie a dianetiky je spisovatel rodokapsů a sci-fi Lafayette Ron Hubbard (1911–1986). Scientologická společnost byla založena roku 1952, v roce 1954 vzniká v Los Angeles Scientologická církev. Po jeho smrti převzal vedení David Miscavige, o němž mluví bývalí členové církve jako o nelítostném a krutém.⁵⁸

⁵⁵ MAJOVÁ, N.: Problémy sekt, náboženské sekty. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. S.25 2007

⁵⁶ *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994 s.104. ISBN 80-85495-29-5.

⁵⁷ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.s..77-78 ISBN 80-86568-07-5.

⁵⁸ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.s.73 ISBN 80-86568-07-5.

Jak uvádí Cowan et al.⁵⁹, je Hubbard pro oddané scientology zakladatelem praxe, autorem Písma, základním kamenem víry a garantem spásy.

Odborníci tuto sektu posuzují tak, že není ve skutečnosti největší organizací pro duševní zdraví na světě, ale je největší organizací, která se skládá z nekvalifikovaných lidí. K šíření svého učení používá především dvě techniky – scientologii a dianetiku. Scientologie se zaměřuje na ducha, dianetika na tělo.⁶⁰

Jádrem je víra v duchovní bytosti, které jsou mimozemského původu – thétany. Ty má v sobě každý člověk. Podle scientologů se mysl skládá ze dvou částí – analytické, která třídí všechny informace, a kterou si uvědomujeme a reaktivní, kterou nemáme pod kontrolou a která zaznamenává špatné věci. V tomto náboženství můžeme nalézt prvky buddhismu a hinduismu.⁶¹

Organizační struktura je stejná jako její teologie – komplexní, mnohostranná a velmi byrokratizovaná. Každý prvek v této struktuře je podrobně organizován.⁶²

Charakteristickým rysem pro scientologickou církev je, na rozdíl od jiných sekt, její obchodnická píle. Svým přívržencům neustále vnucuje nejen nové kurzy, jejichž cena stoupá, ale také různá sezení, učební materiály a terapie.⁶³ Do firem se dostávají pomocí poradenství v oboru managementu a mezilidských vztahů.⁶⁴

⁵⁹ COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013.s.34 ISBN 978-80-247-3163-6.

⁶⁰ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001 s.104. ISBN 80-7192-246-3.

⁶¹ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.s.73 ISBN 80-86568-07-5.

⁶² COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013.s.39 ISBN 978-80-247-3163-6.

⁶³ MAJOVÁ, N.: *Problémy sekt, náboženské sekty*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta.s.23 2007

⁶⁴ POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002.s.76 ISBN 80-86568-07-5.

2.9.4 Hare Krišna

Hare Krišna je mezinárodní společnost pro uvědomování si Krišny (ISKCON). Považuje se za společenství víry s náboženským stylem života. Toto náboženství je hluboce zakořeněno v tradici hinduismu, v prastaré tradici bhakti.⁶⁵

Jak uvádí ve své práci Majová N.⁶⁶, oficiální název je Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny neboli International Society for Krishna Consciousness. Toto hnutí se řadí k tzv. mládežnickým hnutím. Po celé Evropě má přibližně 750 000 přívrženců.

Hare Krišna založil v roce 1966 Ind Abhaj Čaran (1895–1977). Ještě za svého života se nechal uctívat jako „jeho božská milost“ A. C. Bhaktivédanta Svámí Praphupáda. Po jeho smrti se vedení hnutí ujalo jedenáct následníků. Přes USA přichází první Krišnův mnich v roce 1969 do Německa, do České republiky přichází po roce 1989.⁶⁷

Dle Bleye S. et. al.⁶⁸, vidí ISKCON svůj největší úkol v rozšiřování staré védské (indické) kultury a náboženství. Hnutí Hare Krišna se považuje za nástupce a obnovitele této kultury, protože díky současným změnám ve společnosti hrozí rozpad tohoto náboženství. Šrí Krišnu uctívá jako nejvyššího Boha. Dále hlásají, že ti, kteří neslouží Krišnovi s plnou oddaností, zůstanou navěky ve hmotném světě plném utrpení.

Život uvnitř hnutí je velmi přísný. Členové vstávají již ve 3:30 ráno a spát chodí ve 22:00 večer, jejich život je přesně naplánován. Patří k němu služba v chrámu, zpěv mantry, četba posvátných spisů, modlitby a prodej knih a desek. Členové hnutí jedí pouze vegetariánskou stravu, která je připravena podle určitých receptů. V okamžiku vstupu do sekty dostane každý nový člen nové jméno, rovněž je žádoucí vzdát se svého povolání. Život se zde řídí čtyřmi zásadami: zákaz masa, ryb a vajec, zákaz omamných prostředků, zákaz předmanželského sexu a zákaz sportu a hazardních her.⁶⁹

⁶⁵ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s.38 ISBN 80-7192-246-3.

⁶⁶ MAJOVÁ, N.: *Problémy sekt, náboženské sekty*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta.s.20 2007

⁶⁷ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001 s.38. ISBN 80-7192-246-3.

⁶⁸ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s.39 ISBN 80-7192-246-3.

⁶⁹ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s.39-40 ISBN 80-7192-246-3.

Prostředky pro svou potřebu získává oficiálně hnutí výrobou a prodejem kadidla. Mimo toto obchodní podnikání vyprošují vyznavači další peníze, ze kterých se podporují střediska ISCONu. Také je známo, že několik dárců přispělo nemalou částkou. Nejznámějším z nich je bývalý člen Beatles George Harrison, který také skládal a nahrával písně věnované Kršnovi, dále daroval hnutí peníze ze svých koncertů a také s prodeje osobních šperků. Známým podporovatele je i Alfred Ford, který je pravnukem zakladatele slavné automobilky.⁷⁰

Střediskem hnutí Hare Kršna je Los Angeles. V České republice je centrum na farmě u Benešova, kde jsou provozována veřejné vegetariánské jídelny⁷¹

⁷⁰ *Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy.* Praha: Návrat domů, 1994 s.79-80. ISBN 80-85495-29-5.

⁷¹ BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001.s.39 ISBN 80-7192-246-3.

3 DESTRUKTIVNÍ HNUTÍ

3.1 Vysvětlení pojmu „extremismus“

„To, co je na extremistech zavrženíhodné, není ani tak jejich extremismus, jako intolerance a bezohlednost vůči ostatním“⁷² (Kennedy R. F. in Vegrichtová B., 2017, 13).

Slovo extrém pochází z latinského extremus, to znamená nejbzdálenější, nejkrajnější nebo hraniční⁷³ (Vegrichtová B., 2017, 14–15). Dále je zde též uvedeno, že extremisté a extremistické skupiny překračují zákonné limity, nerespektují ústavní pořádek, zákonné normy a předpisy. Jejich jednání je protiprávní, ohrožuje a útočí na fundamentální a demokratické principy, základní lidská práva a svobody, tak jak jsou deklarovány Ústavou české republiky a Listinou základních práv a svobod.

Dle ministerstva vnitra označuje pojem extremismus vyhraněné ideologické postoje vybočující z ústavních, zákonných norem, vyznačující se prvky netolerance a útočící proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku⁷⁴.

Klustová B.⁷⁵, ve své práci uvádí, že pojem extremismus je v poslední době poměrně často frekventovaný, ale co přesně znamená, není zcela jednoznačné, protože přesná definice neexistuje. Mezi odborníky panují velmi protichůdné názory na vymezení pojmu. Jako extrémní se obvykle označuje chování, o kterém si myslíme, že je absolutně odlišné od toho, které považujeme za „normální“, ale přesné hranice toho, co je normální a co ne, nelze zcela jednoznačně určit. Tuto hranici určit je zcela subjektivní a záleží na konkrétním jedinci. V každé společnosti je velká různorodost a pestrost názorů a postojů, ovšem některé z nich jsou extrémní a výrazně vybočující, ty se dají označit za radikální, na rozdíl od názorů „běžného člověka“.

⁷² VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. s.13 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. s.14-15 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. S.16 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷⁵ KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. 2007

Vegrichtová⁷⁶ ve své knize píše, že extremistické projevy, postoje a akce představují soubor velice různorodých aktivit, odehrávajících se zpravidla ve veřejném prostoru, které ovšem mohou mít i konspirativní charakter. Samotná činnost extremistů zahrnuje široké spektrum jednání, z nichž pouze vybraná část překračuje zákonnou mez. Aby dosáhly svého cíle, používají extremisté různé prostředky, včetně moderních technologií, a to jak komunikačních, tak informačních, dále i moderní propagační techniky. Variabilita tohoto počínání je příčinou toho, že je velmi nesnadné proces extremismu ve společnosti identifikovat.

3.2 Klasifikace extremismu

Komplexnost a zároveň komplikovanost pojmu „extremismus“ odráží i jeho rozšířená klasifikace na **extremismus národnostní, náboženský, ekonomický a politický**. To jen vypovídá o tom, jak široké je zaměření extremistů. Dále je v odborné literatuře uváděno rozdělení politického extremismu na pravicový a levicový.⁷⁷

Tamtéž je uvedeno, že **politický extremismus** využívá velmi dovedně občanská práva a další demokratické možnosti, aby vstoupil do kontaktu s velkými skupinami veřejnosti, s opozičními hnutími a organizacemi, které jsou zaměřeny na převzetí státní moci.

Chmelík in Vegrichtová⁷⁸ uvádí, že **politický extremismus** lze chápat jako extremismus, jehož odchýlení od norem, které jsou obecně zavedené a v aktuální době přijímané, má podobu politického programu s výraznými prvky názorové nesnášenlivosti a odmítání řešení, která jsou kompromisní.

Náboženský extremismus bývá nejčastěji vymezen jako extremistické jednání členů nebo příznivců skupiny (především sekt), popřípadě náboženských hnutí, které jsou ovlivněny náboženským zaměřením, které se projevuje hlavně psychickou manipulací s lidmi, psychickým násilím nebo jinou formou násilí nebo jiným závažným porušováním právního řádu nebo jednáním, které označujeme za sociálně patologické nebo sociálně nežádoucí.⁷⁹

⁷⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.13 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.17 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷⁸ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.17 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁷⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.20 ISBN 978-80-7380-665-1.

Naopak Klustová⁸⁰ (2008) uvádí, že extremistické skupiny, které působí v České republice můžeme obecně rozdělit do tří skupin. **První** jsou ty, které se snaží prosadit v podstatě „ušlechtilé“ a „humánní“ cíle způsoby, které jsou neadekvátní. Jedná se např. o militantní ochránce přírody, nebo v některých zemích odpůrci potratů. **Druhá** skupina naopak využívá k prosazování svých představ o fungování a uspořádání společnosti platný právní řád. Toto ovšem zpravidla odporuje obecným hodnotám, morálním normám a humánním ideálům. **Třetí** skupina se snaží prosadit své představy protiprávním způsobem. Právě tuto skupinu většina společnosti chápe a vnímá jako extrémisty.

3.3 Historie extremismu

„Ti, kdo si nepamatují minulost, jsou odsouzeni k tomu, aby si ji zopakovali.“⁸¹

Současná podoba **pravického** extremismu u nás je značně ovlivněna, a to zásadním způsobem, totalitními ideologiemi první poloviny 20. století. Klíčové ideologie, které měla výrazný vliv na vznik a formování pravického extremismu jsou fašismus a nacismus. Tyto ideologie vznikly v průběhu 20. let 20. století a největšího rozmachu doznaly v době před 2. světovou válkou a v jejím průběhu. Po válce byly oba tyto směry v řadě zemí zakázány, ovšem hnutí, která se těmito ideologiemi inspirovaly, jsou opět na vzestupu.⁸²

V české republice existovala pravická scéna již před rokem 1989, ale projevovala se pouze v omezeném rozsahu. Počátky jejího formování se týkají poloviny 80. let 20. století. Počátky krajní pravice se u nás pojí s hnutím skinheads. Nebyly to ovšem organizované spolky, ale jednalo se o menší skupiny a jednotlivce. „Rozvoj“ krajní pravice nastal až po roce 1989 po uvolnění politické situace.⁸³

⁸⁰ KLUSTOVÁ, B.: Extremismus v české společnosti. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. 2007

⁸¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.52 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁸² VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.52 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁸³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.136 ISBN 978-80-7380-665-1.

Během let založily své pobočky v České republice mezinárodní neonacistické organizace. Ty zde pořádaly koncerty, obchody neonacistickou tematikou a šířily militantní propagandu. Postupem času se začaly také objevovat výrazné tendence průniku neonacistických organizací do veřejné politiky. Zde kladou důraz na sociální politiku s antiimigračním a antiintegračním programem.⁸⁴

„Cílem totalitní výchovy nikdy nebylo vštěpovat přesvědčení, ale zničit schopnost si nějaké vytvořit.“⁸⁵

Mareš⁸⁶ uvádí, že **krajní levice** se stala po listopadu 1989 důležitou součástí politického spektra díky silné pozici KSČM. Vedle ní existují i dogmatictější seskupení, která se nezříkají užití násilí pro dosažení moci.

Jak uvádí Charvát in Klustová⁸⁷ (2008, 12), pojem pravice a levice pochází z období Francouzské revoluce, při níž v roce 1789, během prvního setkání Generálních stavů seděla aristokracie věrná králi po jeho pravici a nalevo měli svá místa radikálové a zástupci třetího stavu.

V průběhu 19. století se objevilo organizované dělnictvo. Strany, které byly socialistického typu se postavily do opozice proti konzervatismu a liberalismu, a to vedlo tyto tradiční rivaly ke spolupráci. V polovině 20. století se situace ustálila, pokud tedy chceme hovořit o pravici a levici, myslíme tím stav, myslíme tím, že levice prezentuje socialismus a pravice konzervatismus a liberalismus.⁸⁸

V prezentaci Kasala et al.⁸⁹ se uvádí, že levice zaznamenala významný vývoj také ve Francii během Červnového povstání dělnictva v roce 1848.

⁸⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-427-5.

⁸⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. s.88 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁸⁶ MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. s.67 ISBN 80-903333-8-9.

⁸⁷ KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. S.12 2007

⁸⁸ KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. S.12 2007

⁸⁹ KASAL, J. et al.: *Extremismus (xenofobie, rasismus, anarchismus, fanatismus, terorismus, nacionalismus, multikulturní soužití)*. Prezentace. Škola za oponou – sociálně – patologické jevy u dětí a mládeže, reg. č. CZ. 1.07./1.3.46/01.0021

3.4 Pravicový versus levicový extremismus

„Důvodem vzniku a existence extremistických skupin a hnutí jsou často odlišné ideologie, jako sjednocující prvek těchto ideologií vystupuje proklamované odmítání základních hodnot, norem a způsobů chování formujících současnou společnost“⁹⁰

Základním myšlenkovým východiskem extremismu, který je pravicový, je rasismus. Ten se především projevuje jako přesvědčení o „biologické výjimečnosti a převaze“ bílé rasy. Ta stojí podle stoupenců těchto myšlenek na vrcholu vývoje druhů a jejími nejdokonalejšími představiteli jsou árijci. Jejich předchůdci byli Germáni. Největším zločinem v očích pravicových extremistů je míšení bílé rasy s ostatními. Odrazem tohoto přesvědčení o nerovnosti ras je otevřené pohrdání a nepřátelství vůči osobám jiné barvy pleti, a to především proti přistěhovalcům.⁹¹

Mezi nejtypičtější formy pravicového extremismu patří rasismus, antisemitismus a nacionalismus, který má modifikace jako fašismus, nacismus, neofašismus a neonacismus (tamtéž).

⁹⁰ CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012.s.15 ISBN 978-80-7380-376-6.

⁹¹ CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012.s.16 ISBN 978-80-7380-376-6.

Levici lze vymezit několika základními rysy. Základním znakem je důraz, který je kladený na spravedlnost, ale i rovnost. Jedná se především o snahu o sociální spravedlnost, která má poskytnout ochranu sociálně slabým vrstvám. Co se týče rovnosti, jedná se o rovnost příležitostí, politickou rovnost a rovnost náboženskou. Právě tento pojem rovnosti bývá často zaměněn s principem rovnosti, který prosazuje komunistická ideologie. Teorie rovnosti má naprosto rozdílné koncepty. Ten první je komunistický koncept – jedná se o rovnost rozdělování, a především ve výsledku. To znamená, že ať už se člověk snaží nebo naopak nedělá nic, výsledek je vždy stejný. Naopak druhá koncepce je rozdílná a charakteristická pro levici. Je to právě koncepce rovné příležitosti, hodnoty a důstojnosti každého člověka. Proto je třeba rozlišit jednu koncepci od druhé. Ta první – komunistická, popírá práva jednotlivců a zavádí jakousi mechanickou rovnost, kdy mají být všichni stejní, což popírá individualitu každého člověka. Naopak rovnost druhé koncepce znamená respektování práv druhých a zajištění důstojnosti ve společenském životě. Takto by měla vypadat společnost, která je spravedlivá.⁹²

Dle Chmelíka in Klustová⁹³ je základní kámen v podstatě podobný, a to je odmítání demokratického právního státu. U pravicového extremismu je hlavním myšlenkovým východiskem rasismus. Cílem pravicových extremistů je vítězství, které umožní vytvoření nové společnosti a způsoby, kterými dosáhnou tohoto cíle jsou různé.

Naopak metou pro levicové extremisty je vytvoření společnosti, ve které by byla naprostá rovnost a mezi jejími členy by fungovaly vzájemné harmonické vztahy a ty by byly založeny na principu sounáležitosti, tolerance, obětavosti a dobré vůle (tamtéž).

⁹² KASAL, J. et al.: Extremismus (xenofobie, rasismus, anarchismus, fanatismus, terorismus, nacionalismus, multikulturní soužití). Prezentace. Škola za oponou – sociálně – patologické jevy u dětí a mládeže, reg. č. CZ. 1.07./1.3.46/01.0021

⁹³ KLUSTOVÁ, B.: Extremismus v české společnosti. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. S.13-15 2007

3.5 Přehled extremistických hnutí v České republice

*„V České republice existuje v současné době poměrně pestré spektrum extrémně pravicových uskupení, které se navzájem vyznačují určitými rozdíly. Na jedné straně se vyskytují subjekty pravicového extremismu, které se navenek distancují od původních ideologií fašismu a nacismu a historické návaznosti na ně. Na druhé straně jsou zde skupiny neonacistů, pro něž je charakteristická militantnost, zvýšený aktivismus, potřeba radikálních řešení problémů a vyhraněné politické názory. Svým obdivem k nacistické ideologii se zpravidla netají nebo je zřejmá a očividná z jejich aktivit a vlastní sebeprezentace“.*⁹⁴

3.6 Hnutí skinheads

Pravicový extremismus existoval v České republice již před rokem 1989, ale projevoval se jen omezeně. Počátky formování české krajní pravice se týkají poloviny 80. let 20. století, tehdy se na našem území začaly objevovat náznaky hnutí skinheads. Toto hnutí vzniklo na dělnických předměstích na konci 60. let 20. století v Anglii. Vznik tohoto hnutí významně ovlivnili přistěhovalci z Jamajky, tedy jejich mládežnická subkultura tzv. Rude boys. Právě díky tomu vzniklo originální hnutí mládeže, které kladlo velký důraz na styl oblékání, hudbu, kulturu tančiren, fotbalové fandovství a násilí.⁹⁵

Také Chmelík et. al.⁹⁶ uvádí, že v Británii narůstal počet přistěhovalců z bývalých britských kolonií a část z nich založila skupinu Rude boys. Toto hnutí mladých Jamajčanů kopírovalo odívání gangsterů. Rozšířili se mezi mladými imigranti z Antil. A rychle se stali modelem pro první skinheady. Byla pro ně typická hrubá mluva, neúcta k autoritám a zažitým pravidlům a charakteristické odívání.

⁹⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.141 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁹⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.136-137 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁹⁶ CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012.s.106 ISBN 978-80-7380-376-6.

Hnutí skinheads bylo ve své podstatě antirasistické a politické. Byli v něm jak běloši, tak příslušníci ostatních ras. Nosili těžké pracovní boty, seprané džíny a košile značky Ben Sherman. Tito „hoši“ byli tehdy vlastně mnohem tolerantnější než hippies nebo proti měšťáctví bojující současníci. Byli hrdí na to, že jsou dělníci se sklony k patriotismu, distancovali se od drog a intelektualismu, nesnášeli hippies. Nosili krátké sestřihy vlasů, oblíbeným povyražením byl fotbal a hlavním cílem bylo ukázat fanatickou oddanost svému klubu. Začali páchat drobné výtržnosti a začali se dostávat do konfliktu s policií. Mezi jednotlivými skinheadskými „gangy“ docházelo k třídění „revírů“, které bylo spojeno s pouličními bitkami. Některé tyto gangy napadali studenty a homosexuály. Na počátku 70. let první vlna hnutí opadáva.⁹⁷

Toto hnutí se začalo štěpit na přelomu 70. let a především na počátku 80. let 20. století. Na jedné straně se vytvořila skupina skinheads, která se prezentovala jako neonacisté s názory, které byly silně rasistické a na druhé straně byla skupina skinheadů, která byla nerasistická, respektovala multikulturalismus, respektovala spíše tradiční levicové prvky.⁹⁸

Chmelík in Klustová⁹⁹ (2007, 17). uvádí, že vlna nezaměstnanosti přispěla k radikalizaci hnutí. V té době vznikl jeden z typických znaků, a to vyholená hlava. Což bylo i velice funkční např. při rvačkách, protože protivník je nemohl chytit za vlasy. Z tohoto období pochází i typické jednotné oblečení, které se skládalo z americké letecké bundy, džín a bot značky „Martens“. V té době byla také část hnutí skinheads infiltrována členy z ultrapravicové organizace Národní fronta. To vedlo k odklonu mnoha členů od původních ideálů. Právě tento odklon vedl postupně ke vzniku ideologie White power (bílá síla), která se otevřeně hlásila k nacionálnímu socialismu. Toto heslo se postupně stalo typické pro skupiny neonacistického typu.

⁹⁷ CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012.s.92 ISBN 978-80-7380-376-6.

⁹⁸ VEGRICHOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s. 137 ISBN 978-80-7380-665-1.

⁹⁹ KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. S.17 2007

Důležitým momentem pro rozvoj hnutí u nás byl rok 1988, kdy v Praze vznikla první skinheadská skupina Orlík, v jejímž čele stál populární herec David Matásek a zpěvák Daniel Landa.¹⁰⁰

Specifické pro Českou republiku bylo to, že v první fázi vývoje subkultury měli vůdčí úlohu studenti a intelektuálové, na rozdíl od čistě dělnických kořenů v západní Evropě a USA. Právě Orlík vytvořil důležitý základ pro ideové a hudební vybavení subkultury skinheads.¹⁰¹

3.7 Anarchismus

Jedná se o politickou ideologii, která usiluje o vytvoření společnosti bez sociální, ekonomické a politické hierarchie a jiných forem nadvlády člověka nad člověkem. Klasický anarchismus je směsicí různých liberálních a socialistických myšlenek, ale není pouze syntézou těchto dvou ideologií, protože obsahuje specifickou filozofickou pozici, a to je skepse vůči autoritám.¹⁰²

Anarchismus představuje specifickou formu společenské sebeorganizace, která spočívá v antiautoritářství, dobrovolné dohodě a kooperaci. Anarchisté odmítají to, že má stát nezastupitelnou funkci ve společenské organizaci a že vládne se souhlasem občanů. Dle anarchistů si stát uzurpuje pravomoci, které vykonává hlavně ve svůj prospěch, volby pokládají za podvod. Anarchismus se obrací nejen proti státu, ale i proti všem dalším formám nadvlády, jako je např. kapitalismus, nacionalismus, fašismus, bolševismus a patriarchát.¹⁰³

Jedná se o nejstarší celorepublikové krajně levicové hnutí v České republice.¹⁰⁴

¹⁰⁰ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.137 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.138 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰² VAVŘINOVÁ, M. et al.: *Extremistické skupiny*. Seminární práce. Vyšší odborná škola JABOK Praha, Evangelická teologická fakulta UK, rok neuveden s.6

¹⁰³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.123-124 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰⁴ VAVŘINOVÁ, M. et al.: *Extremistické skupiny*. Seminární práce. Vyšší odborná škola JABOK Praha, Evangelická teologická fakulta UK, rok neuveden s.6

Charakteristickým obdobím propagandy činem anarchismu byl přelom 19. a 20. století, a to celosvětově. Obsahem těchto činů byly především teroristické bombové útoky a útoky na reprezentanty státní moci. Mezi oběti těchto atentátů byli například americký prezident William McKinley, rakouská císařovna Alžběta Bavorská nebo československý ministr financí Alois Rašín.¹⁰⁵

Anarchistická hnutí v České republice působí v současné době především jako součást subkultury. Jejich členové pořádají společenské a kulturní akce. Z podstaty své ideologie nejsou přímo napojeni na žádné politické strany, které jsou oficiální.¹⁰⁶

Priznivci anarchismu jsou spíše z řad mladší generace. Tato scéna je poslední dobou poměrně úspěšná v oblasti získávání nových členů. V tomto využívají tradiční prostředky jako jsou veřejná shromáždění, koncerty, výstavy, workshopy, přednášky, veřejné diskuze apod. Využívají také internet. Velmi oblíbené jsou také různé osvětové akce a šíření ideologie, která je zaměřená na širokou veřejnost a také pořádání různých aktivistických kempů.¹⁰⁷

3.8 Antifašistická akce – ANTIFA

Klustová¹⁰⁸ ve své práci uvádí, že se jedná o organizaci, kterou můžeme zařadit do tzv. anarchoautonomních hnutí. Presentují se jako organizace, která aktivně bojuje proti fašismu, nacismu a bolševismu, a to ve všech jejich podobách. Jedním z jejich hesel je: „Křivda na jednom je křivda na všech.“ Dále také vyzývají k braní spravedlnosti do vlastních rukou.

¹⁰⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. s.125 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰⁶ VAVŘINOVÁ, M. et al.: *Extremistické skupiny*. Seminární práce. Vyšší odborná škola JABOK Praha, Evangelická teologická fakulta UK, rok neuveden s.7

¹⁰⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. s.127 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹⁰⁸ KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. S.23 2007

Jedná se o krajně levicovou, militantní a poměrně výkonnou skupinu. Je to spíše funkční princip boje proti pravicovým radikálům. Vznikla v Německu. Má být odpovědí na násilné akce neonacistů, a to za použití stejných metod. Svou činností se snaží zbořit zavedené vnímání antifašistů, kteří nemají schopnost konkurovat obecně ultrapravicí v pouličních bitkách. V České republice vsadilo toto hnutí jednak na napadání přívrženců krajní pravice, jednak na rozrývání jejich identit a jejich zveřejňování.¹⁰⁹

Jejich součástí běžné strategie je podrobný monitoring členské základny krajní pravice, sledování jejich aktivit, a to včetně soukromého života. K dalším aktivitám patří především „internetová špionáž“. To znamená, že se hlavně vlamují do e-mailových stránek, uzavřených diskuzních fór, s cílem mimo jiné vnést rozkoly dovnitř pravicové scény. Také proto bývá Antifa ze strany ultrapravice obviňována ze spolupráce s bezpečnostními složkami apod. To ovšem organizace popírá. Se státem odmítá spolupracovat už jen z principu, protože tvrdí, že se státu nedá důvěřovat, protože se jedná o přebujelý aparát se zkorumpovanými politiky.¹¹⁰

Na svých internetových stránkách uvádí, že se zabývá propagačními, informačními a praktickými formami boje se všemi ideologiemi, které jsou autoritářské, v první řadě se jedná o neonacismus a pravici. Také zde zmiňuje své ekologické aktivity a aktivity, které působí proti sociální a ekonomické nerovnosti apod..¹¹¹

¹⁰⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.170 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹¹⁰ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.170-171 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹¹¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.171 ISBN 978-80-7380-665-1.

3.9 Boj proti extremismu a jeho koncepce

„Extremismus představuje pro každou společnost závažné bezpečnostní riziko, ohrožuje fundamentální elementy demokratického státu a může v konečných důsledcích zasáhnout každého občana, nejen vybrané menšiny, které čelí rasistickým, xenofobním a antisemitským útokům ze strany extremistů. Extremismus ve své militantní podobě devalvuje základní lidské hodnoty a destabilizuje primární pilíře demokratického státu“¹¹²

Autorka dále uvádí, že nejefektivnější zbraní současných extremistů je propracovaná a cílená propaganda, jejíž účinky jsou znásobeny tím, že prakticky žádná instituce systematicky neodkryvá její pravou podstatu.¹¹³

Na základě skutečností, nových momentů a trendů na scéně extremismu, dospěly státní bezpečnostní orgány k závěru, že je potřeba modifikovat a redefinovat stávající opatření týkající se této oblasti, s cílem omezit a eliminovat aktivity extremistických skupin u nás. Ambicí Koncepce boje proti extremismu není zlikvidovat extremistické skupiny natrvalo, ale výrazně zmírnit jejich činnost a vytýčit hranice jejich propagandě a kriminální činnosti.¹¹⁴

Vegrichtová¹¹⁵ cituje ze Strategie boje proti extremismu těchto pět pilířů:

1. Síla extremistů vychází z lidské nevědomosti. Jedinou možností, jak bojovat s propagandou extremistů, je komunikace, otevřenost a nabízení různých alternativ.
2. Lidé, kteří jsou poučení, si dokáží vytvořit obranné mechanismy vůči nebezpečným myšlenkám. To, jak je demokratická alternativa výhodná, musí vysvětlovat škola.
3. Boj proti extremismu není jen záležitost Ministerstva vnitra a policie, ale také dalších vládních i nevládních institucí. Jen spoluprací s nimi lze extremisty odsunout do role hráče, který je bezvýznamný.
4. Specialisté bojující proti extremismu musí vědět, co mají dělat, a dostat k tomu dostatečný prostor. Profesionalizace je výhodnější než paušální represe.

¹¹²VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.483 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹¹³VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.186 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹¹⁴VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.185 ISBN 978-80-7380-665-1.

¹¹⁵VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.186 ISBN 978-80-7380-665-1.

5. Konkrétní pachatele trestné činnosti je třeba nekompromisně postihovat, a to za užití stávajících prostředků a mechanismů.

Je též důležité zdůraznit, že boj proti extremismu není jen doménou Ministerstva vnitra a bezpečnostních složek, i když se v dané oblasti angažují nejvíce. K úspěšné eliminaci a zvládnutí projevů extremismu je zapotřebí komplexní spolupráce i dalších ministerstev a zapojení nevládních sdružení a institucí. Na této problematice úspěšně participuje také Ministerstvo spravedlnosti, a to zejména v oblasti legislativy a vzdělávání, Probační a mediační služba, také Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo kultury, to především pomocí médií a audiovizí, dále také církve a náboženské společnosti, regionální a národnostní kultury, umění, literatura apod.¹¹⁶

¹¹⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017.s.196 ISBN 978-80-7380-665-1.

4 VÝZKUM – STRUKTUROVANÝ ROZHOVOR

4.1 Metody výzkumu

Technika rozhovoru se využívá při kvalitativních i kvantitativních přístupech. Rozhovory v kvalitativním zkoumání většinou provádí jediná osoba, na rozdíl od kvantitativního zkoumání, kdy se pro sběr dat od respondentů zapojuje více tazatelů¹¹⁷

V kvantitativních přístupech se používají standardizované rozhovory, skupinové diskuze a ohniskové skupiny. Požadavky na vzdělání tazatelů nejsou tak vysoké jako u kvalitativního přístupu.

U **standardizovaného rozhovoru** jsou nejen přesně předepsané otázky a jejich pořadí, ale také varianty odpovědí. Zřídka se objevují otázky polouzavřené a méně často i otevřené. Komunikace mezi tazatelem a respondentem je maximálně formalizovaná, zjištěné informace jsou nejlépe zpracovatelné, dají se jednoduše třídit a srovnávat.¹¹⁸

Strukturovaný rozhovor (řízený) má jasně formulované jak přesné znění otázek, tak i jejich pořadí, které nesmí být zaměněno. Výhodou této metody je jednoduché vyhodnocování porízených informací (často vyžadovány co nejstručnější odpovědi), nevýhodou naopak nemožnost přirozené komunikace v průběhu dotazování. Trvání rozhovoru může být časově omezeno.¹¹⁹

V této části bakalářské práce se zaměřím na dva pohledy pracovníků prevence, kdy jedna pracuje v Čechách a druhá na Moravě. Záměrně jsem si vybral každou z jiného koutu republiky, aby bylo v mé bakalářské práci srovnání, že i v tak „malé“ zemi jsou rozdíly v rámci působení sekt a destruktivních hnutí. Jsem přesvědčený, že na Moravě bude působení sekt vidět více, protože již z historického hlediska je patrné, že na Moravě se nachází více věřících, což má za následek více lidí, kteří patří k nějakému náboženství, sektě či destruktivnímu hnutí.

¹¹⁷ REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2009. s.110 ISBN 9788024730066.

¹¹⁸ REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2009. s.113 ISBN 9788024730066.

¹¹⁹ REICHEL, Jiří. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2009. s.112 ISBN 9788024730066.

4.2 Přepis rozhovoru 1

Tazatel: Oldřich Kramar

Jméno respondenta: preventistka por. Bc. Zuzana Slabá

U PČR: 10let

Územní působnost: okres Prostějov

T: Jak dlouho pracujete u policie?

R: Tak začala bych tím, že u policie pracuji 10 let.

T: Na prevenci pracujete jak dlouho? Byla jste i na jiných útvarech? (kde?)

R: Na prevenci pracuji 2 roky a předtím jsem pracovala v Praze na dopravních nehodách, kdy z těch celých 10 let jsem byla aktivní ve službě 9let, protože rok jsem strávila na mateřské.

T: Co si Vy osobně myslíte o sektách a destruktivních hnutích? (přijdou Vám nebezpečné, máte ve svém okolí někoho, kdo je členem...?)

R: Co si já myslím o sektách nebo o těch destruktivních hnutích? Tak záleží. Nemyslím si úplně, že jsou obecně asi pro širokou veřejnost nebezpeční. Spíš samozřejmě pro ty lidi, kteří tam třeba jsou. Teď se třeba vybavuji jak je nějaká ta scientologie, teď nevím, jestli to říkám dobře, tak jak tam ty dvě ženský, ta zubařka jak tam vlastně zabily toho vůdce, jo, tak tam, to smrdí tím, že byly manipulativní, že jo, že dokážou dokonat tu myšlenku. Potom udělají to, co by za normálních okolností nedělaly. Takže z tohoto pohledu to asi nebezpečné je. Nevím, co třeba Hare Krišna, jestli tam žijí někde v těch svých komunitách a nikomu jako neublíží a každý si tam vstupuje dobrovolně. Těžko říct, asi záleží od té sekty.

T: Myslíte si, že jsou společenskou hrozbou? Pokud ano, proč?

R: Nemyslím si, že v tuto chvíli, nebo nezaznamenala jsem, že by tady pro veřejnost byly nějaký jako nebezpečný.

T: Oslovil Vás někdy nějaký člen sekty nebo extrémistického hnutí?

R: Chodí nám tady v Prostějově skupina Hare Krišna a ti se snaží vždycky nějak promlouvat nebo asi prodat svou knížku, ale na to nikdy nějak nereagují.

T: Víte, odkud byl?

R: Jak jsem již uvedla, byl z komunity Hare Krišna.

T: Co byste dělala, kdyby Vaše dítě chtělo vstoupit do nějaké sekty?

R: Pokud by má dcera chtěla někdy vstoupit do sekty, tak bych si s ní v klidu o tom promluvila a rozhodnutí by bylo na jejím uvážení.

T: Myslíte si, že by Vás poslechla?

R: Tím si nejsem úplně jistá. (smích) Ale jinak těžko říct, nedokážu jako úplně... Teďka, kdyby se měla jako rozhodnout do sekty, tak si myslím, že mě poslechne, protože vůči mně má ještě nějaký respekt, poslouchá mě a ví co je nebezpečný a co není nebezpečný. Ona je jako poslušná v tomhle věku, moc dětí poslušných není, ale ona zrovna je, ale nevím, jaká bude za těch 20 let nebo s kým se ona setká nebo do koho se třeba zamiluje. Prostě víme, že když se člověk zamiluje, tak dělá všechno pro to, aby se zalíbil, takže těžko říct

T: Která sekta nebo extrémistické hnutí je podle Vás nejhorší a proč?

R: Tak to asi bych zaměřila na tu scientologii, tam je to podle mě o té nadvládě, manipulaci s těmi lidmi. A lidi, kteří tam jdou, už musí být nějakým způsobem ne jednodušší, ale ovlivnitelní, a to si myslím, že je potom asi průšvih. Úplně nemám přehled o všech těch sektách. Hrozné mi teď přijdou ti dezinformátoři, že jo, nebo ti dezoláti, kteří sektou nejspíš nejsou, jenom je to taková nátura lidí, takže asi ta scientologie. Tam hrozí, že člověk přijde klidně na základě někoho zabít.

T: Co se týká policie, máte nějaké směrnice na osvětu tohoto tématu?

R: My jako policie určitě jako extremismus či oddělení s extremismem nebo policisté z extremismu, tak asi mají nějaký přehled, my jako preventisté či řadoví policisté nemáme nějakou velkou osvětu. To, jak teďka ti Češi si dávají Československý značky a šíří tady ty dezinformace, tak ohledně toho vím, že je osvěta pro řadový policisty, ale celkově o sektě nebo o nějakém destruktivním hnutí, tak si nemyslím nebo já to nepociťuju rozhodně.

T: Zahrnuje nějaký zákon sekty a destruktivní hnutí?

R: No, to nevím. Možná, kdybych googlila, tak bych asi něco našla, ale nebudu podvádět. Takže nevím.

T: Proč si myslíte, že se policie tomuto tématu nevěnuje? (Je to způsobeno pro Vás důležitějšímu tématy?)

R: Já si úplně nemyslím, že se policie tomu tématu nevěnuje. Myslím si, že se tím zabývá, ale směrem k extremistům, ale nám občanům, tak tam spíš směřuje ta kyberšikana a internetové podvody atd. Takže ono, já si myslím, že tohle téma není, že by ho policie ignorovala, ale zabývá se tím jenom určité oddělení, ale není to celoplošné.

T: Myslíte si, že je teď důležitější třeba kyberšikana nebo internetové podvody?

R: Rozhodně jsou pro nás jako pro preventisty primární témata jako je kyberkriminalita, vishing, smishing a phishing atd. Takže tohle nás teď hodně tíží, protože tam lidé stále přicházejí o peníze, byť ta prevence je hodně, hodně široká, tak to úplně nefunguje tak, jak má.

T: Informuje a vzdělává policie občany ČR v problematice sekt a extremistických hnutí nacházejících se na území ČR?

R: Nemyslím si, že policie pracuje pro veřejnost v rámci této problematiky, protože za prvé ze své zkušenosti vím, že na besedy moc lidí nepříjde a pochybuji, že by přišli na tohle téma a ani nevím, kdo by to dělal, jako jestli my, jako preventisti nebo kluci z extrému nebo kluci a holky z extrému ať nejsem jako to... Takže to si fakt nemyslím, nebo nezažila jsem to, nikdy jsem to neslyšela a jelikož se pohybuju v těchto besedách nebo o čem policie informuje, tak o tomhle občany rozhodně neinformuje

T: Které komunikační nástroje k tomu PČR využívá?

R: Jsme už docela moderna, takže využíváme samozřejmě Facebooky a Instagramy, ale jakmile člověk tam dá něco preventivního charakteru, tak to moc jako liků nemá. Lidi celkově jako prevence nebo osvěta nezajímá, dokud se jich to samotných netýká – teda to jsou moje zkušenosti. Když si kolikrát můžete všimnout nebo si projdete policejní Facebook, tak kdekoliv je, já nevím, fotka, že byla uskutečněna beseda se seniory nebo „Pan prokoukl“ což je beseda našeho Olomouckého kraje, tak moc jako liků to nepobere, no. Takže když se to jako prezentuje na sociálních sítích policie ČR na Facebooku, Instagramu, hodně teď na Xku – což je bývalej Twitter, tak tam hodně ta policie jede. Oni prý mají velký dosah, jako vím z policejního prezidia, že jako prý obrovský, ale nevím úplně, jestli je to cejtít. V tomhle nedokážu říct

T: Lze najít nějakou analýzu ohledně online komunikace policie na oficiálních webových stránkách a sociálních sítích (Facebook, Instagram, YouTube,..)

R: Hodně odkazujeme na e-bezpečí, které s námi spolupracuje a tam ta online komunikace jako je, kdy oni, když potom zjistí to e-bezpečí, že už to třeba zasahuje, nebo že už to má nějaké znaky skutkové podstaty trestného činu tak to předají nám

T: Myslíte si, že se policie do budoucna bude věnovat tomuto tématu více? (Vlivem migrace, uzavírání lidí do sebe a jejich psychické problémy – snadnější „Kořist“)

R: Tak já si myslím, že policie se tomuto tématu bude určitě věnovat, protože policie, když nemá do čeho píchnout, tak se začne věnovat nějakému novému tématu. Teď se třeba řeší domácí násilí, zranitelnost seniorů, zranitelnost dětí. Zranitelnost dětí se řeší podle mě od toho útoku na té filozofické fakultě, že jak třeba my nebo učitelé můžeme poznat, že to dítě má sklony k nějakému násilí, nebo, že může být zranitelnější, citlivější a tak. Což nevím, jak můžeme poznat během jedné hodiny. A potom zrovna dneska jsem měla online přednášku o zranitelnosti na seniorech a to bylo z toho důvodu, že teď vyšel film Stodolovi a hodně lidí to zas začalo omílat, jak se mají senioři bránit a tak, takže to je spíše trendový. Takže si myslím, že někdo ze sekty zabije někoho, kdo nebyl v sektě na základě nějakých domněnek té sekty, tak potom ano, myslím si, že se potom začne něco řešit, ale do té doby si myslím bude spát, jako někde v poklidu a bude to u ledu a řešit policie nic nebude.

4.3 Přepis rozhovoru 2

Tazatel: Oldřich Kramar

Jméno respondenta: preventistka por. Bc. Leona Špičánová

U PČR: 6,5 let

Územní působnost: okres Hradec Králové

T: Jak dlouho pracujete u policie?

R: U policie jako takové pracuji šest a půl roku.

T: Na prevenci pracujete jak dlouho? Byla jste i na jiných útvarech? (kde?)

R: Na prevenci jsem teď rok a půl. Předtím jsem byla klasicky na ulici jako obvod'áčka.

T: Co si Vy osobně myslíte o sektách a destruktivních hnutích? (přijdou Vám nebezpečné, máte ve svém okolí někoho, kdo je členem...?)

R: Já si nemyslím, že by to byla až taková hrozba pro společnost jako takovou. Myslím si, že to má spíš tendence strhnout davy v nějakém mediálním prostoru v rámci sociálních sítí a podobně, tam to má určitě velkou sílu. V okolí jsem nezaznamenala žádný protiprávní jednání v souvislosti s tímhle tím tématem. Hradec je bezpečný město a s tímhle tím tady problém nemáme. Co se sekt týče tak to vůbec tady nemáme a jestli se považuje destruktivní hnutí jako třeba ti legitimní věřitelé a podobně tak s tím samozřejmě nějakým způsobem do kontaktu přijdu, ale neberu je vyloženě jako ohrožení sebe nebo ztížení té naší práce jako takový. Že se vlastně dohadují, nerespektují nás, než že by vyloženě byli nějakou bezpečnostní hrozbou.

T: Myslíte si, že jsou společenskou hrozbou? Pokud ano, proč?

R: Nemyslím si, že jsou společenskou hrozbou. Pokud se postupuje dle zákona, tak tam je to jasný. Záleží, jak dlouho je ten kolega co s nimi přijde do kontaktu ochoten se dohadovat nebo spolupracovat po dobrém, ale co byly třeba medializovaný nějaký ty případy, kdy teda hlavně z jejich strany to tedy všechno nahrávají, vlastně tu komunikaci s tou policií a podobně, tak nikdy se neprokázalo, že by policie postupovala protiprávně, takže si myslím, že ty postupy máme jasně daný a když z nich neuhneme, tak jsme v pohodě.

T: Oslovil Vás někdy nějaký člen sekty nebo extrémistického hnutí?

R: Vůbec, s tím takhle zkušenosti nemám. Teď jsem si vzpomněla, že jednou na zastávce jsem si povídala s jedním takovým v oranžovém hábitu, ale nabízel mi nějaký knížky. U podchodu máme vždycky jakoby jeden stánek s knížkami svědků Jehovových, ale ti ani aktivně nikoho neoslovují, že by tahali lidi a „jé pojd'te si přečíst“. Takže u nás v Hradci si myslím, že buď to prostě tady nemáme v takové tradici, nebo jich není mnoho, anebo jsou nějakým způsobem umírnění, takže to té veřejnosti úplně necpou.

T: Víte, odkud byl?

R: Oranžový hábit má Hare Krišna.

T: Máte děti? Co byste dělala, kdyby Vaše dítě chtělo vstoupit do nějaké sekty?

R: Nemám děti, ale v případě, že bych měla děti, tak bych se snažila jim nějakým způsobem vysvětlit. Sice by to nefungovalo nejspíš formou zákazu, ale nějak racionálně, co by to pro ně mohlo znamenat v budoucnu. Kdyby to v Hradci nějakým způsobem hrozilo, ale nevypadá to, kdyby moje dítě, potenciální dítě muselo potkat, aby ho donutil někdo do něčeho takového vstoupit.

T: Myslíte si, že by Vás poslechlo?

R: Asi by záleželo na jeho věku, kdybychom se o tom třeba bavili a asi věřím, že by na mě nějakým způsobem dalo, třeba se s nimi nepřestalo kamarádit, že by nezařízlo ten kontakt v té hlavě by mělo něco, co já jsem mu řekla, že na co by si měl dávat pozor.

T: Která sekta nebo extrémistické hnutí je podle Vás nejhorší a proč?

R: Nahodíte mi nějaké? Třeba skinheadi? Hele myslím si, že spíš než anarchismus spíše ti skinheadi, i tím, že my tady máme samozřejmě fotbalový, hokejový tým a nějaký takový lidi tady toho, v rámci třeba nějakého veřejného pořádku a nějakého pocitu bezpečí v tom městě, tak bych ty skinheads považovala, za ty rizikovější.

T: Co se týká policie, máte nějaké směrnice na osvětu tohoto tématu?

R: Směrnice na osvětu nemáme, tímto se u nás zabývá SKPV (služba kriminální policie a vyšetřování). Nevím, jestli na to mají přímo směrnice, ale mají vyčleněný lidi, kteří se o to zajímají, když něco takového nastane, takže oni nejspíš budou mít nějaké svoje nařízení, brožury, metodiky, ale do toho já úplně nevidím.

T: Zahrnuje nějaký zákon sekty a destruktivní hnutí?

R: Nevím, že by to upevňoval nějaký zákon, mám tak jako v hlavě, že bych měla někde nějakou brožurku, třeba s těmi znaky, tetováním a různými takovými věcmi, ale jako takhle přímo nějaký zákon, třeba trestní zákoník nebo třeba Listina základních práv a svobod mě napadá, ale vyloženě zákon přímo na to, tak si nevybavuji, je to i tím, že já s tím prostě nepracuju vůbec. Jednou za čas máme přednášky na různá témata i třeba ohledně extremismu, takže to jsme měli, ale vyloženě zaměřený na fotbalové kluby, pohraniční, co sousedí s Polskem atd. Ale spíše to bylo pro všeobecný přehled, úplně do hloubky do toho nejdem.

T: Proč si myslíte, že se policie tomuto tématu nevěnuje? (Je to způsobeno pro Vás důležitějšími tématy?)

R: U nás to prostě není problém. My jako preventisti řešíme i jako situačku (situační prevenci). Když by se někde na škole něco takového objevilo, tak nás samozřejmě ta daná škola osloví a já třeba ve spolupráci s tím SKPV tam pojedou udělat nějakou prevenci, kdy nás posílají jako takhle pro větší kolektiv, aby to nebylo objektivizování těch konkrétních jednotlivců, to určitě jo. To je moje náplň práce, ale já jsem se s tím nesetkala a po dobu co vlastně tady na té prevenci jsem, vím, že ani kolegové z ostatních území tady ten problém zatím nikde neřešili.

T: Myslíte si, že je teď důležitější třeba kyberšikana nebo internetové podvody?

R: Ano, máme celorepublikový projekt policejního prezidia, kdy v rámci prevence jsou to ty Dny proti rasismu a tam v rámci těch přednášek šíříme osvětu ohledně této otázky, což by se vzdáleně dalo nasadit na to téma nějakým mezirasovou nenávisť a něčím podobným, nebo nenávisť k něčemu, ale to máme vždycky v rámci přednášek jako doplnění a spíš právě se zaměřujeme na drogovku, na kyber a na dopravu. To jsou takové naše pilíře, které my držíme celorepublikově. Pak si tam každý přidává to, co je pro jeho obvod akutní a aktuální.

T: Informuje a vzdělává policie občany ČR v problematice sekt a extremistických hnutí nacházejících se na území ČR?

R: Ne, v podstatě k tomu žádný materiály nemáme, ale kdyby ten problém nastal, tak asi není problém i přes právě vedoucího a SKPV a jenom v rámci toho území, toho Hradeckého území se domluvit a něco vytvořit. V tom by mi určitě nikdo nebránil. Ale momentálně to tady není.

T: Které komunikační nástroje k tomu PČR využívá?

R: Myslím si, že by to mohlo být 95% přednáškové činnosti. Přednášíme školy, školky mateřský až vysoké školy, přednášíme pro seniory, teďka přednášíme i pracující třídě, protože to je cílová skupina pro tu kyber bezpečnost. Takže máme i v rámci třídních schůzek s rodiči a učitelským sborem, teď jsem byla na úřadu práce, na pobočce VZP, takže ta přednášková činnost pro všechny možný věkový kategorie a potom samozřejmě a píšeme o tom tiskový zprávy ať už na web policie, anebo potom třeba jsme nekomunikovaný s nějakými metodikami, třeba na menších obcích. Kolegové třeba pravidelně do nějakých časopisů nebo společností mají nějaký třeba vnitřní tiskoviny, takže do těch tiskovin můžeme přispívat. Čas od Času jsme slyšet v rozhlase, takže si nás zve Český rozhlas, kde máme vždycky nějaký 5-10 minut na nějaký daný téma. Většinou se to týká buď právě té kyber nebo dopravy – cyklisti, helma, rychlost, pásy viditelnost atd. Takže to mě ještě tak napadá. Máme i jako kontaktní věci převážně na tu dopravu s BESIPem, nebo „řídím, piju nealko“ a takový ty obecně známější věci, takže to je asi to hlavní

T: Lze najít nějakou analýzu ohledně online komunikace policie na oficiálních webových stránkách a sociálních sítích (Facebook, Instagram, YouTube,..)

R: Dohledat se to dá pro mě, pro Vás ne. Interně si to dohledám, protože my všechno vlastně evidujeme, když nás někdo někde osloví, třeba na Facebooku – úřad, škola. Tak my to dáváme do naší vnitřní tabulky a to jde potom výkazem na policejní prezidium, kde je to všechno sepsané do kupy. Myslím, že z toho děláme jednou ročně nějakou jako zprávu. Nevím, jakým jiným způsobem by se k tomu dalo dostat. My to máme čistě jako dokázání, že něco pro to dané téma děláme. Ono ta prevence zní tak jako abstraktně, ale fakt se jako nezastavíme. Já mívám 3-4 přednášky denně zhruba 4x do týdne. Od začátku roku jsme v kraji udělali přes 400 přednášek. A kontaktovali jsme přes 12 tisíc osob a to napříč generacemi a všema akcemi. V kraji je nás 5, protože máme 5 okresů, tak do každého máme jednoho preventivu.

T: Myslíte si, že se policie do budoucna bude věnovat tomuto tématu více? (Vlivem migrace, uzavírání lidí do sebe a jejich psychické problémy – snadnější „Kořist“)

R: Já si myslím, že budeme muset, tím, že množství lidí, kteří jsou schopní tíhnout k nějakým extrémističtějším názorům roste, tak si myslím, že třeba úplně v rádech let, ale třeba do 10let to bude v té prevenci normálně zařazený jako téma. Domnívám se, že ten problém tady poroste a že budeme nuceni na to nějakým způsobem reagovat komplexněji než tady tak jednorázově, když je nějaký problém. Za sebe si nemyslím, že by to bylo vlivem migrace, protože my tady v Hradci s Ukrajinskou menšinou nemáme absolutně, nebo absolutně... Máme problémy ve vztahu ke zvýšení trestné činnosti, ale není to ve vztahu my vs oni. Je to obvykle v rámci té jejich komunity, anebo je to taková ta obecná trestná činnost v dopravě hlavně. Úplně problém nevidím, že by to bylo způsobeno migrací, tady ne. Oni se poperou mezi sebou, ale že by se poprali v hospodě s místními, to úplně nevidujeme. Z města jsme měli nabídku, jak jsou asistenti prevence kriminality z řad lidí pocházející z komunit, tak tady už byla zajatá romská komunita s těmi asistentka prevence kriminality a tady vyvstala nabídka, že by mohli mít i ukrajinský menšiny nějakého svého preventistu, právě aby řešil tady tyhle problémy, ale nezaznamenali jsme, že by to bylo nějaký bezpodmínečně nutný. Tak tohle jsme odmítli, jako, že tohle prostě není třeba a je tu klid prostě. Hradec je fakt jako klidný bezpečný město.

4.3.1 Srovnání rozhovorů

Z pohledu policisty na obvodním oddělení mi přijde nešťastné, že se problematice sekt a destruktivních hnutí v rámci preventivní činnosti nevěnuje vůbec nebo zcela nedostatečně a tuto problematiku vnímám jako nešťastnou.

Z klíčových odpovědí k mé bakalářské práci si ani jedna z oslovených preventistek nemyslí, že jsou všeobecnou společenskou hrozbou, ale nejvíce jsou hrozbou již pro osoby, které se nacházejí v dané sektě nebo destruktivním hnutí.

Naopak rozdílná odpověď byla součástí druhé klíčové otázky, kdy jsem se dotazoval, jaká sekta nebo destruktivní hnutí je nejhorší a proč. Kdy preventistka z Moravy uvedla, že momentálním problémem jsou spíše dezinformátoři a členové scientologie, kdy jde o národu těchto lidí, kdy hrozí na základě nějakého popudu i napadení nebo usmrcení. A Dle preventistky z Čech je to hnutí skinheads vzhledem k fanouškům hokeje či fotbalu, ti jsou hrozbou v rámci veřejného pořádku.

Je velmi smutné, jak nedostatečné informace k tomuto tématu preventistky mají, vzhledem k ověřeným zdrojům, které jsou uvedené již ve výzkumu v bakalářské práci, kde Jaroslav Nohejl¹²⁰ uvádí: „*Vyhodnocením otázek jsem zjistil, že v případě kontaktu ze strany sekt může být ohroženo až 24,85 procent respondentů. Vzhledem k poměrně vysokým aktivitám ze strany sekt spojených s nábořem nových členů, toto číslo pokládám za poměrně vysoké a lze tedy říci, že mládež je skutečně ohrožena vyslanci sekt, a že byla potvrzena má hypotéza.*“ zde je více jasné, že problémem je především oslovování mládeže v jejich volném čase.

¹²⁰ NOHEJL, Jaroslav. *Sekty a sektářství - nebezpečí pro mladé lidi současné společnosti* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. 2006. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/z7bej/>. [cit. 2024-04-11].

Dále Nohejl uvádí¹²¹ „*Vyhodnocením otázek a analýzou výsledků jsem zjistil, že správně bylo pouze 25,59 procent odpovědí na mnou položené otázky. Zde lze tedy říci, že znalosti respondentů o sektách nejsou vzhledem k aktuálnosti problému a ohroženosti respondentů nijak závratné, že mládež skutečně nemá dostatek znalostí a vědomostí o práci a činnosti sekt a sektářů.*“, kdy je problémem nedostatečná znalost, jak sekty fungují. Kdy některé ze sekt se vědomě dopouštějí trestných činů vlivem porušování zákonů. Hare Krišna například odmítá posílat děti do škol. Scientologové vytvářejí daňové podvody a také ještě do nedávna bylo zákonem zakázáno odmítnutí krevních transfuzí, což mají zavedeno Svědkové Jehovovi.

Je třeba si také uvědomit míru nebezpečnosti sekt a destruktivních hnutí. Jejich nebezpečnost závisí nejen na její velikosti, ale především na složení členství a na sankcích za odstoupení z dané sekty či destruktivního hnutí. Často mívají přísná pravidla, kdy neuposlechnutí může mít fatální následky. Členové sekt se často potýkají s tím jaký je rozdíl mezi jejich „skutečným já“ a „kultovním já“.

Hlavním rizikem je společenská izolace „život pouze mezi svými“, v některých případech propadnutí majetku, kriminalita, či ohrožení života. Některé sekty praktikují rituály (mučení, hromadné sebevraždy či sex s dětmi).

¹²¹ NOHEJL, Jaroslav. *Sekty a sektářství - nebezpečí pro mladé lidi současné společnosti* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. 2006. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/z7bej/>. [cit. 2024-04-11].

ZÁVĚR

Závěrem bych rád shrnul celý svůj výzkum o sektách a destruktivních hnutích. Dle analýzy z roku 2022 (viz. příloha č.2), jsou sekty a extrémistická hnutí problémem spíše na území Moravy a také v Praze. Do budoucna tyto hnutí vidím jako velký problém z pohledu policisty, kdy jsme i dle rozhovorů s preventisty málo školení a nemáme moc informací jak postupovat.

O problému sekt a destruktivních/extremistických hnutí se příliš hlouběji naši preventisté nezajímají. Informace, které se ke mně vlivem rozhovorů dostaly, kdy se jedná o známé skutečnosti neboli všeobecné povědomí, které o sektách mají se jeví jako nedostatečné. Nemají přehled o fungování náborování nových členů ani o počtu trestných činů.

Také se mi podařilo zjistit, který zákon konkrétně upravuje danou problematiku, kdy se jedná o Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech. Tento zákon je místy nedostatečný například v rámci působení nových náboženských hnutí, pouze vymezuje, jaké činnosti jsou nežádoucí. Za problematické lze považovat i to, že zákon neupravuje agitační působení nových náboženských hnutí a nezakotvuje jejich povinnost nezamlčovat svou náboženskou podstatu.

Pro mou bakalářskou práci důležité otázky byly preventisty zodpovězeny velmi stroze, protože se bohužel prevence téměř danou problematikou nezabývá. Přesto se mi podařilo zjistit, že Policie ČR zatím občany neinformuje v rámci přednášek o působení a nebezpečnosti sekt a destruktivních hnutí.

Co se týká komunikačních nástrojů, tak Policie ČR využívá sociální sítě, nalezneme je na Facebooku, Instagramu, Xku (bývalý Twitter), ale také na oficiálních webových stránkách PČR, kde v kolonce prevence lze nalézt aktuální informace o práci preventistů a nalezneme zde i články o extrémistických hnutích a jak postupovat při oznámení trestného činu v souvislosti s touto problematikou.

I když se momentálně nejedná o klíčový problém, (viz. příloha č.2 Výroční zpráva), bylo by na místě preventisty do vzdělávat, například přednáškou oddělení kriminální policie z oblasti extremismu, protože jak obě preventistky v rozhovorech uvádějí, do budoucna toto téma problémem bude. Z mého pohledu by měli mít alespoň jednou ročně školení, kde budou k dispozici základní informace a statistiky, alespoň těch nejrozšířenějších sekt a extrémistických hnutí na našem území.

LITERATURA

- ABGRALL, Jean-Marie. *Mechanismus sekt*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-774-7.
- BLEY, S. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-246-3.
- COWAN, Douglas E. a BROMLEY, David G., VOJTÍŠEK, Zdeněk (ed.). *Sekty a nová náboženství*. Přeložil Jan AUSKÝ. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3163-6.
- HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník. Třetí, aktualizované vydání*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0873-0.
- HASSAN, Steven. *Jak čelit psychické manipulaci zhoubných kultů*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka, 1994. ISBN 80-85880-03-2.
- HRUŠKA, M.: *Prevence vstupu jedince do sekt a nových náboženských skupin*. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta. 2012
- CHMELÍK, Jan. *Extremismus*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-376-6.
- KASAL, J. et al.: *Extremismus (xenofobie, rasismus, anarchismus, fanatismus, terorismus, nacionalismus, multikulturní soužití)*. Prezentace. Škola za oponou – sociálně – patologické jevy u dětí a mládeže, reg. č. CZ. 1.07./1.3.46/01.0021
- KLUSTOVÁ, B.: *Extremismus v české společnosti*. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Filozofická fakulta. 2007
- MAJOVÁ, N.: *Problémy sekt, náboženské sekty*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Pedagogická fakulta. 2007
- MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-8-9.
- MOYANO, Antonio Luis. *Sekty - skrytá hrozba současnosti*. Frýdek-Místek: Alpress, 2011. ISBN 978-80-7362-882-6.
- OŠLEJŠKOVÁ, M.: *Manipulativní techniky sekt v ČR*. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Cyrilometodějská teologická fakulta, 2012 s.24

POKORNÝ, Vratislav a TELCOVÁ, Jana. *Nebezpečí sekt*. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky, 2002. ISBN 80-86568-07-5.

PORTERFIELD, Kay Marie. *O sektách*. Linka důvěry. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. ISBN 80-7106-233-2.

Průvodce sektami a novými náboženstvími. Za novými světy. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-85495-29-5.

SMRČKA, M.: *Náboženské sekty a hnutí v České republice*. Diplomová práce. Masarykova univerzita Brno. Pedagogická fakulta, 2014

ŠEJHAROVÁ, M.: *Působení sekt v ČR*. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Filozofická fakulta. 2008

VAVŘINOVÁ, M. et al.: *Extremistické skupiny*. Seminární práce. Vyšší odborná škola JABOK Praha, Evangelická teologická fakulta UK, rok neuveden

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Extremismus a společnost*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2023. ISBN 978-80-7380-918-8.

VEGRICHTOVÁ, B.: *Extremismus a společnost*, Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2017. ISBN 978-80-7380-665-1

VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Netradiční náboženství u nás*. 2. vyd., (v Nakl. Gaudeamus 1. vyd.). Prométheus (Gaudeamus). Hradec Králové: Gaudeamus, 1999. ISBN 80-7041-099-X.

INTERNETOVÉ ZDROJE

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zprávy o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocnizpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

NOHEJL, Jaroslav. *Sekty a sektářství - nebezpečí pro mladé lidi současné společnosti* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta. 2006. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/z7bej/>. [cit. 2024-04-11].

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Otázky k rozhovoru

Příloha č.2: Výroční zpráva

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č.1: Celkový počet TČ od roku 2016

Obrázek č.2: Policejní statistika dle skutků

Obrázek č.3: Počty skutků dle kraje

Obrázek č.4: Počty stíhaných osob

Obrázek č.5: Počty skutků dle obětí

Příloha č.1: Otázky k rozhovoru

1. Jak dlouho pracujete u policie?
2. Na prevenci pracujete jak dlouho? Byla jste i na jiných útvarech? (kde?)
3. Co si Vy osobně myslíte o sektách a destruktivních hnutích? (přijdou Vám nebezpečné, máte ve svém okolí někoho, kdo je členem...?)
4. Myslíte si, že jsou společenskou hrozbou? Pokud ano, proč?
5. Oslovil Vás někdy nějaký člen sekty nebo extrémistického hnutí?
6. Víte, odkud byl?
7. Máte děti? Co byste dělala, kdyby Vaše dítě chtělo vstoupit do nějaké sekty?
8. Myslíte, že by Vás poslechlo?
9. Která sekta nebo extrémistické hnutí je podle Vás nejhorší a proč?
10. Co se týká policie, máte nějaké směrnice na osvětu tohoto tématu?
11. Zahrnuje nějaký zákon sekty a destruktivní hnutí?
12. Proč si myslíte, že se PČR tomuto tématu nevěnuje? (Je to způsobeno pro Vás důležitějšími tématy?)
13. Myslíte si, že je teď důležitější třeba kyberšikana nebo internetové podvody?
14. Informuje a vzdělává PČR občany ČR v problematice sekt a extrémistických hnutí nacházejících se na území ČR?
15. Které komunikační nástroje k tomu PČR využívá?
16. Lze někde najít nějakou analýzu ohledně online komunikace PČR na oficiálních webových stránkách a sociálních sítích (Facebook, Instagram, YouTube,...)
17. Myslíte si, že se Policie do budoucna bude věnovat tomuto tématu více? (vlivem migrace, uzavírání lidí do sebe, psychické problémy – snadnější „kořist“)

Výroční zpráva o extremismu

V této kapitole se budu zabývat výročními zprávami z oficiálních stránek Ministerstva vnitra ČR. Tato výroční zpráva, ze které budou použity tabulky, jsou z roku 2022, kdy novější informace zatím nejsou k dispozici.

Dle celorepublikové statistiky bylo v roce 2022 registrováno **181 991** trestných činů, kdy bylo **149** s nenávistným podtextem.

Za rok 2022 bylo evidováno celkem **73** stíhaných osob u skutků s nenávistným podtextem.¹²²

Celkový počet trestných činů s nenávistným podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2016 až 2022

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno osob
2016	143	0,07	99	X
2017	153	0,08	102	132
2018	179	0,09	107	136
2019	170	0,09	96	122
2020	134	0,08	61	92
2021	108	0,07	61	99
2022	149	0,08	69	73

Zdroj: PČR

Obrázek č.1: Celkový počet TČ od roku 2016

¹²² MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Policejní statistika dle skutků:

Počty skutků

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2022	
	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	9	3
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	46	22
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	10	2
poškození cizí věci (§ 228)	15	11
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	2	2
sprejerství (§ 228/2)	22	5
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	17	9
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	28	15
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0	0
CELKOVÝ SOUČET	149	69

Počty stíhaných osob

Takticko-statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2022
	počet
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	3
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	20
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	2
poškození cizí věci (§ 228)	2
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	11
sprejerství (§ 228/2)	3
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	8
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	15
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0
CELKOVÝ POČET	73

Obrázek č.2: Policejní statistika dle skutků

V roce 2022 bylo evidováno 149 nenávisně motivovaných skutků (trestných činů) a z toho jich bylo objasněno pouze 69, jak ukazuje tabulka výše.

Dále v tabulce vidíme, že Policie ČR eviduje za rok 2022 celkem 73 stíhaných osob u nenávisně motivovaných trestných činů (skutků).¹²³

¹²³ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Policejní statistika dle krajů:

Počty skutků

Spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2022	
	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	79	28
Středočeský	8	2
Jihočeský	2	2
Plzeňský	4	3
Ústecký	5	1
Královéhradecký	2	2
Jihomoravský	10	1
Moravskoslezský	4	2
Olomoucký	7	7
Zlínský	4	4
Vysočina	2	0
Pardubický	4	1
Liberecký	15	13
Karlovarský	3	3
ČR CELKEM	149	69

Obrázek č.3: Počty skutků dle kraje

V roce 2022 bylo v Praze registrováno nejvíce skutků v celé republice, konkrétně tedy 79, kdy bylo objasněno pouhých 28.

V Olomouckém kraji bylo registrováno 7 skutků a všechny byly objasněny, což svědčí o skvělé práci místních policistů.

Jak vidíme v tabulce, nejméně skutků bylo registrováno v Jihočeském kraji a kraji Vysočina.¹²⁴

¹²⁴ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Počty stíhaných osob:

Počty stíhaných osob

Spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2022 počet
Hl. m. Praha	22
Středočeský	5
Jihočeský	2
Plzeňský	3
Ústecký	2
Královéhradecký	0
Jihomoravský	3
Moravskoslezský	1
Olomoucký	15
Zlínský	4
Vysočina	0
Pardubický	1
Liberecký	14
Karlovarský	2
ČR CELKEM	73

Obrázek č.4: Počty stíhaných osob

Nejvíce stíhaných osob u nenávisně motivovaných skutků bylo evidováno v Praze a to konkrétně 22, dalším krajem byl poté Olomoucký, kdy se jednalo o 15 stíhaných osob. V Libereckém kraji jich bylo 14. Nejméně jich bylo v Královéhradeckém kraji a také kraji Vysočina, kdy se jedná o 0.¹²⁵

¹²⁵ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>

Trestná činnost motivovaná nenávistí vůči vybraným skupinám:

Počty skutků podle obětí (objektu napadení)

Skupina	období
	1.1.-31.12.2022
	registrováno
Židé	25
Romové	20
LGBT+	13

Obrázek č.5: Počty skutků dle obětí

V roce 2022 bylo zaevidováno 25 trestných činů majících antisemitský podtext. Oproti roku 2021 došlo k poklesu o 12 skutků.

Ve sledovaném období bylo zaevidováno celkem 20 trestných činů motivovaných nenávistí proti Romům. Jde o pokles o 13 skutků oproti minulému roku. Tyto trestné činy se v roce 2022 podílely na celkovém počtu trestných činů s extremistickým podtextem.

Dále bylo registrováno 13 skutků motivovaných nenávistí k LGBT+ komunitě. Oproti roku 2021 došlo k nárůstu o 2 skutky.¹²⁶

¹²⁶ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Výroční zpráva o extremismu* [online]. [cit. 8.4.2024]. Dostupný na WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/extremismus-vyrocní-zpravy-o-extremismu-a-strategie-boje-proti-extremismu.aspx>